

**ZPRÁVA O ČINNOSTI
STÁTNÍHO ÚŘADU INSPEKCE PRÁCE
ZA ROK 2007**

květen 2008

O B S A H

Seznam zkratek	5
Úvod	7
1. Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce	8
1.1 Informace o postavení orgánů inspekce práce a oblastech jejich působnosti	8
1.2 Rozsah působnosti orgánů inspekce práce ke kontrolovaným subjektům	9
1.3 Dozor nad bezpečností práce podle zákona č. 174/1968 Sb.	9
1.4 Struktura, sídlo a personální obsazení SÚIP, OIP a ITI Praha	12
1.5 Ekonomické ukazatele	16
2. Činnost inspektorů správních úřadů	20
2.1 Výsledky kontrolní činnosti inspekce práce v pracovněprávní oblasti	24
2.1.1 Součinnost zaměstnavatele a orgánu jednajícího za zaměstnance	25
2.1.2 Zásady rovného zacházení a diskriminace	25
2.1.3 Vznik pracovního poměru, případně uzavírání dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr	26
2.1.4 Odměňování zaměstnanců, práce přesčas, práce o sobotách a nedělích, příplatky za práci	27
2.1.5 Poskytování náhrad zaměstnancům	28
2.1.6 Pracovní doba zaměstnanců a udělování dovolené	29
2.2 Výsledky kontrolní činnosti v oblasti BOZP v jednotlivých odvětvích	30
2.2.1 Stavebnictví	30
2.2.2 Doprava	32
2.2.3 Zemědělství a lesnictví	32
2.2.4 Manipulace s materiálem	33
2.2.5 Terciární sféra	34
2.2.6 Průmysl	34
2.3 Výsledky kontrolní činnosti v oblasti prevence závažných havárií	35
2.4 Kontrola příčin a okolností pracovních úrazů a nehodových událostí	35
2.5 Posuzování projektových dokumentací staveb	36
2.6 Povolování a kolaudace staveb	36
2.7 Poradenská činnost	37
2.8 Program Bezpečný podnik	38
2.9 Výsledky kontrolní činnosti v oblasti vyhrazených technických zařízení	39
2.9.1 Tlaková zařízení	39
2.9.2 Zdvihací zařízení	40
2.9.3 Elektrická zařízení	41
2.9.4 Plynová zařízení	42
3. Výzkumná činnost	42
4. Informační systém SÚIP	43
5. Šetření stížností, oznámení a podnětů	43
6. Výchova a vzdělávání zaměstnanců systému SÚIP	46
6.1 Vzdělávání inspektorů	46
6.1.1 Odborné semináře inspektorů v oblasti BOZP a V TZ	46
6.1.2 Odborné semináře inspektorů za oblast pracovněprávních vztahů a podmínek	46
6.1.3 Doškolovací semináře	46
6.2 Výchova a výcvik nových inspektorů čekatelů	47

6.3	Další vzdělávání zaměstnanců orgánů inspekce práce	47
6.3.1	Aktualizační školení	47
6.3.2	Jazyková příprava	47
6.3.3	Školení informačních technologií	47
7.	Publicita inspekce práce	48
7.1	Osvěta a propagace	48
7.1.1	Publicita v hromadných sdělovacích prostředcích	48
7.1.2	Publicita ve vztahu k veřejnosti	48
7.1.3	Veletrhy a výstavnictví	49
7.1.4	Spolupráce s ostatními organizacemi	49
7.2	Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb.	49
8.	Spolupráce s orgány a organizacemi, mezinárodní spolupráce	50
8.1	Spolupráce systému SÚIP s orgány a organizacemi	50
8.2	Mezinárodní spolupráce v systému SÚIP	50
8.2.1	Oblasti mezinárodní spolupráce	51
8.2.2	Účast na seminářích a jednáních v ČR	51
8.2.3	Účast na jednáních v zahraničí	52
8.2.4	Účast na mezinárodních konferencích	52
8.2.5	Akce organizované z úrovně OIP	53
8.3	Mezinárodní spolupráce na úrovni oblastních inspektorátů práce	53
9.	Závěr	54

Seznam zkratek

BOZP	bezpečnost a ochrana zdraví při práci
BP	bezpečnost práce
BTZ	bezpečnost technických zařízení
CEOC	Evropské sdružení kontrolních a inspekčních organizací (Confédération Européenne des Organismes de Contrôle)
CFCU	Community Federal Credit Union
CIRKA	Informační systém výboru SLIC
ČBÚ	Český báňský úřad
ČIA	Český institut pro akreditaci
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČMKOS	Českomoravská konfederace odborových svazů
ČOI	Česká obchodní inspekce
ČR	Česká republika
ČSN	České technické normy
ČSÚ	Český statistický úřad
ČÚBP	Český úřad bezpečnosti práce
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
FKSP	fond kulturních a sociálních služeb
GI	generální inspektor
IALI	Mezinárodní asociace inspekce práce (International Association of Labour Inspection)
IAPA	Asociace pracovních úrazů
ILO	Mezinárodní organizace práce
IP telefonie	Přenos hlasového (telefonního) signálu prostřednictvím počítačové sítě
IS DOZOR	informační databáze systému SÚIP
ITI Praha	Institut technické inspekce Praha
IVBP	Institut výchovy bezpečnosti práce
MF ČR	Ministerstvo financí ČR
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
OIP	oblastní inspektorát práce
OIP 3.00	OIP pro hl. m. Prahu se sídlem v Praze
OIP 4.00	OIP pro Středočeský kraj se sídlem v Praze
OIP 5.00	OIP pro Jihočeský kraj a Vysočinu se sídlem v Českých Budějovicích
OIP 6.00	OIP pro Plzeňský kraj a Karlovarský kraj se sídlem v Plzni
OIP 7.00	OIP pro Ústecký kraj a Liberecký kraj se sídlem v Ústí nad Labem
OIP 8.00	OIP pro Královéhradecký kraj a Pardubický kraj se sídlem v Hradci Králové
OIP 9.00	OIP pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj se sídlem v Brně
OIP 10.00	OIP pro Moravskoslezský kraj a Olomoucký kraj se sídlem v Ostravě
OOPP	osobní ochranné pracovní prostředky
PPV	problematika pracovněprávních vztahů a pracovních podmínek

PÚ	pracovní úraz
RHSD ČR	Rada hospodářské a sociální dohody ČR
RKS	Rezortní koordinační skupina při MPSV (pro přípravu materiálů pro COREPER)
SLIC	Výbor vrchních inspektorů práce (Senior Labour Inspection Committee)
SÚIP	Státní úřad inspekce práce
SUSO	soutěž učňů stavebních oborů
TU	technická univerzita
TZ	technické zařízení
ÚP	úřad práce
UPS	<i>(Uninterruptible Power Supply (Source))</i> – „nepřerušitelný zdroj energie“
VTZ	vyhrazená technická zařízení
VÚBP	Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i.
WAN	rozlehlá datová síť
ZP	zákoník práce
ZZ	zdvihací zařízení

Úvod

Roční zpráva o činnosti systému Státního úřadu inspekce práce za rok 2007 poskytuje ucelený přehled o všech základních činnostech SÚIP a OIP v daném roce. Společně se Souhrnnou zprávou o výsledcích kontrolních akcí vyhodnocuje veškeré činnosti, zejména kontrolu dodržování práv a povinností v pracovněprávních vztazích v působnosti inspekce práce, včetně právních předpisů o odměňování zaměstnanců, náhradě mzdy nebo platu a náhradě výdajů zaměstnancům, zajišťování bezpečnosti práce a bezpečnosti provozu technických zařízení a vyhrazených technických zařízení zaměstnavateli.

Přestože hlavní podíl kontrolní činnosti byl zaměřen na preventivní působení v oblasti dodržování předpisů v rozsahu kompetencí podle ustanovení § 3 zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, s orientací zejména na obory činnosti se zvýšenou četností pracovních úrazů a provozující rizikové činnosti, velkou část náplně práce inspektorů tvořily mimořádné kontroly, zejména na základě podnětů.

Součástí zprávy je shrnutí poznatků z kontrolní činnosti, rozčleněné podle převládajících činností kontrolovaných subjektů, a hodnocení oblastí, vyplývající z pracovně právních vztahů, které byly předmětem kontrol. Dále jsou zde uváděny základní údaje o organizační struktuře Státního úřadu inspekce práce, o jeho personálním, finančním a materiálním zajištění a informace o dalších činnostech a aktivitách uskutečňovaných ve spolupráci s Institutem technické inspekce Praha, Výzkumným ústavem bezpečnosti práce, v. v. i. a Institutem výchovy bezpečnosti práce.

1. Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce

1.1. Informace o postavení kontrolních orgánů inspekce práce a oblastech jejich působnosti

Orgány inspekce práce jsou zřízeny v souladu se zákonem č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, jedná se o Státní úřad inspekce práce a jeho oblastní inspektoráty práce. Státní úřad inspekce práce je podle § 2 zákona o inspekci práce správním úřadem, který je řízen Ministerstvem práce a sociálních věcí. V jeho čele je generální inspektor, kterého jmenuje a odvolává ministr práce a sociálních věcí.

Státní úřad inspekce práce zejména:

- řídí veškerou činnost úřadu a oblastních inspektorátů práce,
- zpracovává roční program kontrolních akcí a průběžně koordinuje kontrolní činnost prováděnou inspektoráty tak, aby byla efektivní a naplnila stanovené cíle pro daný rok,
- rozhoduje ve správním řízení prvního stupně o přestupcích nebo správních deliktech a v případě, že kontrolní činnost sám provede, rozhoduje o uložení pořádkových pokut za nesplnění povinnosti podle § 6 odst. 2 věty druhé zákona o inspekci práce,
- přezkoumává rozhodnutí o přestupcích nebo správních deliktech vydaná oblastními inspektoráty práce, rozhodnutí o uložení pořádkových pokut vydaná inspektory úřadu a rozhodnutí o zákazech vydaných těmito inspektoráty,
- vede a zajišťuje provoz informačního systému o své kontrolní činnosti a pracovních úrazech v působnosti SÚIP,
- v odborné podřízenosti systému SÚIP je organizace státního odborného dozoru nad bezpečností vyhrazených technických zařízení – ITI Praha,
- poskytuje bezúplatně základní informace a poradenství týkající se ochrany pracovních vztahů a pracovních podmínek a též v oblastech BOZP, TZ a VTZ,
- aktivně působí na mezinárodní úrovni v řadě institucí, jejichž činnost se týká pracovního prostředí, bezpečnosti práce a pracovních podmínek,
- zabezpečuje výchovu, vzdělávání a školení inspektorů orgánů inspekce práce a podílí se na ovlivňování směrů ve výzkumu na úseku bezpečnosti práce,
- svou publikační a propagační činností aktivně působí na povědomí zaměstnavatelů a zaměstnanců především z pozice poskytování informací v oblasti pracovněprávní a bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Oblastní inspektoráty práce jsou správními úřady, které mají pro účely hospodaření s majetkem státu, včetně prostředků státního rozpočtu postavení vnitřních organizačních jednotek SÚIP. V čele oblastních inspektorátů práce jsou vedoucí inspektoři, které jmenuje a odvolává po projednání s generálním inspektorem SÚIP ministr práce a sociálních věcí.

SÚIP a OIP kontrolují dodržování povinností vyplývajících z právních předpisů ohledně:

- práv nebo povinností v pracovněprávních vztazích v působnosti inspekce práce, včetně předpisů o odměňování zaměstnanců, náhradě mzdy nebo platu,
- pracovní doby a doby odpočinku,
- vnitřních předpisů vydaných podle zákona o mzdě, o platu nebo o cestovních náhradách,
- zajištění bezpečnosti práce,
- zajištění bezpečnosti provozu technických zařízení a vyhrazených technických zařízení,
- zaměstnávání žen, mladistvých zaměstnanců, zaměstnanců pečujících o děti, zaměstnanců dlouhodobě pečujících o převážně nebo úplně bezmocnou osobu,

- výkonů umělecké, kulturní, sportovní a reklamní činnosti dětí,
- dodržování kolektivních smluv v částech, ve kterých jsou upraveny individuální pracovněprávní nároky zaměstnanců, a vnitřních předpisů podle § 305 zákoníku práce.

1.2. Rozsah působnosti orgánů inspekce práce ke kontrolovaným subjektům

Působnost orgánů inspekce práce se vztahuje na kontrolované osoby určené v § 6 zákona o inspekci práce. Z hlediska výrobních a nevýrobních odvětví (viz tabulka 1-1) statistika k 31. 12. 2007 zahrnovala celkem 3 282 622 nemocensky pojištěných osob zaměstnaných v 26 608 subjektech a také 1 314 399 oborově nezařaditelných osob samostatně výdělečně činných, které nebyly pojištěné.

1.3. Dozor nad bezpečností práce podle zákona č. 174/1968 Sb.

Institut technické inspekce Praha je příspěvkovou organizací státního odborného dozoru nad bezpečností vyhrazených technických zařízení. Podává odborná a závazná stanoviska, provádí prohlídky, organizuje a vyhodnocuje zkoušky VTZ, vydává oprávnění právnickým a podnikajícím fyzickým osobám po prověření jejich odborné způsobilosti a vydává osvědčení fyzickým osobám na základě posouzení jejich odborné způsobilosti. ITI Praha provádí další odborné činnosti u VTZ v rozsahu stanoveném zákonem č. 174/1968 Sb. V čele ITI Praha je ředitel, kterého jmenuje a odvolává ministr práce a sociálních věcí.

Tabulka 1-1: Údaje o počtu nemocensky pojištěných zaměstnanců v jednotlivých odvětvích podléhajících kontrolní činnosti

Skupina odvětví	počet subjektů	Zaměstnanci
Zemědělství, myslivost	1 351	88 178
Lesnictví, těžba dřeva	107	16 919
Rybolov, chov ryb	15	1 078
<i>Dobývání uhlí a rašeliny</i>	21	31 497
<i>Dobývání ropy, zemního plynu, bitumenních hornin a souv. činn.</i>	4	1078
<i>Dobývání uranových a thoriových rud</i>	1	3 009
<i>Dobývání a úprava ostatní</i>	61	5 423
Výroba potravin a zpracování tabáku	858	103 876
Textilní průmysl	277	38 052
Oděvní průmysl, zpracování kožešin	200	17 886
Výroba usní a úprava kůží; výroba brašnářského zboží	83	7 424
Průmysl dřevařský (kromě výroby nábytku)	309	24 963
Výroba vlákniny, papíru	114	17 916
Vydavatelství a tisk	235	23 886
Koksování, zpracování ropy	4	2 752
Výroba chemických výrobků	206	38 040
Výroba pryžových a plastických produktů	588	78 910
Výroba ostatních minerálních výrobků	363	65 530
Výroba kovů, hutní zpracování	165	55 600
Výroba kovových konstrukcí	1 199	112 025
Výroba strojů a zařízení	1 022	147 434
Výroba kancelářských strojů a počítačů	24	9 651
Výroba elektrických strojů a přístrojů	479	97 323
Výroba radiových a televizních zařízení	133	30 289
Výroba zdravotnických přístrojů a hodin	165	27 524
Výroba motorových vozidel	261	120 001
Výroba ostatních dopravních zařízení	91	21 080
Výroba nábytku; ostatní průmysl	423	46 170
Zpracování druhotných surovin	57	3 815
Výroba a rozvod elektřiny a plynu	194	33 375
Úprava a rozvod vody	67	18 981
Stavebnictví	1 884	149 152
Prodej a údržba motorových vozidel	538	34 928
Velkoobchod (kromě motorových vozidel)	1 715	119 138
Maloobchod (kromě motorových vozidel)	896	161 844
Pohostinství a ubytování	603	50 024

Pozemní doprava; potrubní doprava	728	144 145
Vodní doprava	5	460
Letecká a kosmická doprava	7	5 541
Vedlejší a pomocná činnost v dopravě	290	40 649
Činnost poštovní a telekomunikační	58	75 916
Peněžnictví	96	50 536
Pojišťovnictví (kromě sociálního)	41	15 916
Činnost s úvěry, pojišťovnictví	55	3 204
Činnost v oblasti nemovitostí	508	33 030
Pronájem strojů a přístrojů	50	2 434
Zpracování dat a související činnosti	387	33 804
Výzkum a vývoj	126	18 256
Služby převážně pro podniky	1 721	228 280
Veřejná správa, obrana, sociální pojištění	980	213 997
Školství	4 282	257 134
Zdravotnictví, veterinární a sociální činnost	1 371	248 562
Odstraňování odpadu, čištění města	300	26 751
Činnosti společenských organizací	275	19 495
Rekreační, kulturní a sportovní činnost	533	54 182
Ostatní služby	82	5 559
Celkem všechny skupiny	26 608	3 282 622
zbytek nezjištěn, nezařazení	297	1 314 399
Konečný součet	26 905	4 597 021

Poznámka:

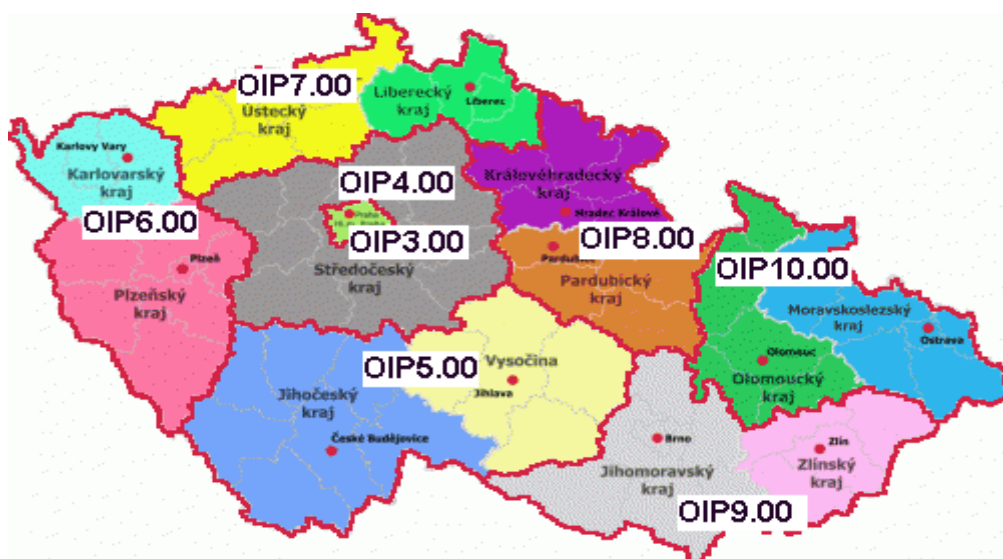
Zpracováno podle zpracovaných a zveřejněných údajů ČSÚ (duben 2008).

Odvětví psaná kurzívou podléhají z větší části doзору ČBÚ nebo doзору, respektive inspekci jiných resortních orgánů, než je systém SÚIP.

1.4. Struktura, sídlo a personální obsazení SÚIP, OIP a ITI Praha

Systém orgánů inspekce práce tvoří v souladu se zákonem o inspekci práce Státní úřad inspekce práce a osm oblastních inspektorátů práce se sídly v Praze (pro hlavní město Prahu a pro Středočeský kraj), Českých Budějovicích, Plzni, Ústí nad Labem, Hradci Králové, Brně a Ostravě s územními působnostmi, které v šesti případech pokrývají vždy dva kraje. V šesti krajích, ve kterých není sídlo oblastního inspektorátu, jsou zřízeny regionální kanceláře (Sokolov, Liberec, Chrudim, Zlín, Olomouc a Jihlava). Pouze regionální kancelář v Jihlavě sídlí ve vlastním objektu. SÚIP má své sídlo v Opavě a detašované pracoviště v Praze. Sídlem ITI Praha je Praha 1. Základní informace a poradenství poskytuje systém SÚIP ve všech bývalých okresních městech, přičemž úřední hodiny jsou uvedeny na webových stránkách, a to v rozsahu minimálně jednou týdně. Mimo to na webových stránkách jednotlivých OIP, případně na stránkách SÚIP, zájemci naleznou adresy, kontakty a další nezbytné informace.

Regionální kompetence jednotlivých oblastních inspektorátů práce (OIP)

Tabulka 1-2: Sídlo, vedoucí zaměstnanci a inspektoři Státního úřadu inspekce práce
(upraveno ke dni vydání)

Státní úřad inspekce práce Horní náměstí 103/2 746 01 Opava tel.: 553 696 154 fax: 553 626 672 e-mail: opava@suip.cz www.suip.cz IČ 750 46 962	<i>pracoviště Praha</i> Ve Smečkách 29, pošt. příhr. 527 113 52 Praha 1 tel.: 221 924 200 fax: 222 211 498, 222 212 102 e-mail: suippraha@suip.cz
Vedoucí zaměstnanci:	
Generální inspektor interní auditor Ředitel kanceláře GI Pověřena řízením odboru ek.-správního Ředitel právního odboru Ředitel odboru bezpečnosti práce Ředitelka odboru prac. vzt. a prac. podm.	Mgr. Ing. Rudolf Hahn Ing. Pavla Křížová Ing. Oldřich Přikryl Ing. Pavla Křížová Mgr. Zdeněk Šindlář Ing. Ondřej Varta Bc. Ludmila Hájková
Odborní zaměstnanci SÚIP:	
právní odbor	Kateřina Křížová - asistentka JUDr. Martina Kajzlerová, Mgr. Ing. Alžběta Kellnerová, Mgr. Ing. Vladimíra Kuntová, JUDr. Zuzana Nováková
sekretariát GI, kancelář GI, podatelna celostátní koncepce výchovy a vzdělávání k BOZP, styk s veřejností personální a majetková správa mezinárodní spolupráce tvorba koncepce SÚIP, programy činnosti, zprávy o činnosti, vyřizování stížn. a kontrola	Pavla Červená - asistentka Sylva Sněhotová Mgr. Ivona Foltisová Hana Holušová Ing. Kateřina Polášková, B.B.S. Ing. Jaromír Ošťádal , Ing. Bc. Eva Otáhalová
výpočetní technika	Ing. Zdeněk Kašpárek- vedoucí oddělení Mgr. Kamil Černý, Josef Drastík, Bc. Martin Duda, Ing. Miroslav Rada, Jiří Vít
ekonomicko-správní odbor	Pavel Doležil , Jarmila Hillová, Jan Klajmon, Zdeňka Plačková, Pavlína Peterková, Karel Valica, Věra Zajíčková
odbor BOZP průmysl chemický průmysl, PZH, program Bezpečný podnik stavebnictví elektro zemědělství, lesnictví služby, terc. sféra doprava, opravárenství VTZ, svařování	Božena Palátová – asistentka Ing. Josef Ježdík Ing. Jiří Vala, Ph.D. Ing. Zdeněk Neset, Ing. Marie Pečená Ing. Miroslav Zálaha neobsazeno neobsazeno Ing. Olga Valášková neobsazeno
pracovněprávní problematika	Martina Kozmérová - asistentka Ing. Jana Bělíková, Ing. Helena Hronová, JUDr. Andrea Jakešová, Ing. Anna Klimasová, Mgr. Lucie Schreierová

Tabulka 1-3: Sídla oblastních inspektorátů práce (upraveno ke dni vydání)

Oblastní inspektorát práce pro hl. město Prahu se sídlem v Praze vedoucí inspektor:	Kladenská 103/105 160 00 Praha 6 - Vokovice Ing. Michal Ronin	tel.: 235 364 006, 235 007 410 fax: 235 362 007 e-mail: paha@oip.cz tel.: 235 360 002 602 393 407, 602 389 622
Oblastní inspektorát práce pro Středočeský kraj se sídlem v Praze vedoucí inspektor:	Průhonická 55 106 00 Praha 10 Ing. Jaromír Elbel	tel.: 272 767 643 fax: 272 769 137 e-mail: stredni.cechy@oip.cz tel.: 272 657 392
Oblastní inspektorát práce pro Jihočeský kraj a Vysočinu se sídlem v Českých Budějovicích vedoucí inspektor: regionální kancelář v Jihlavě	Vodní 21 370 06 České Budějovice Ing. Vladimír Toman třída Legionářů 17/4181, 586 01 Jihlava	tel.: 387 843 411, 387 311 4xx fax: 387 843 419 e-mail: budejovice@oip.cz tel.: 387 428 764 tel: 567 302 107, fax:567 301 262 e-mail: jihlava@oip.cz
Oblastní inspektorát práce pro Plzeňský kraj a Karlovarský kraj se sídlem v Plzni vedoucí inspektor: regionální kancelář v Sokolově	Schwarzova 27 301 00 Plzeň Ing. Miroslav Duchek ul. Jednoty 654 356 13 Sokolov	tel.: 377 423 066 fax: 377 372 926 e-mail: plzen@oip.cz tel.: 377 422 744 tel/fax :352 672 172 e-mail: sokolov@oip.cz
Oblastní inspektorát práce pro Ústecký kraj a Liberecký kraj se sídlem v Ústí nad Labem vedoucí inspektor: regionální kancelář v Liberci	SNP 2720/21 pošt. příhr. 9 400 11 Ústí nad Labem Ing. Jaromír Jaroš nám. Dr. E. Beneše čp. 24 460 01 Liberec	tel.: 472 772 842, 472 774 165 fax: 472 772 589 e-mail: usti@oip.cz tel.: 472 772 537 739 327 168, 739 328 948 tel.: 485 244 485, 485 244 423 tel/fax: 485 244 173 e-mail: liberec@oip.cz
Oblastní inspektorát práce pro Královéhradecký kraj a Pardubický kraj se sídlem v Hradci Králové vedoucí inspektor: regionální kancelář v Chrudimi	Říční 1195 501 01 Hradec Králové Ing. Jaroslav Nečas Městský park 274/IV 537 01 Chrudim	tel.: 495 219 012, 495 217 494 fax: 495 219 070 e-mail: hradec@oip.cz tel.: 495 217 318 tel.: 469 623 130 e-mail: chrudim@oip.cz
Oblastní inspektorát práce pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj se sídlem v Brně vedoucí inspektor: regionální kancelář ve Zlíně	Milady Horákové 3 pošt. příhr. 260 658 60 Brno Ing. Michal Kleinhampl Kúty 3967 (budova PS, a.s.) 760 01 Zlín	tel.: 545 321 285 fax: 545 211 303 e-mail: brno@oip.cz tel.:545 210 384 tel.: 577 107 105 e-mail: zlin@oip.cz
Oblastní inspektorát práce pro Moravskoslezský kraj a Olomoucký kraj se sídlem v Ostravě vedoucí inspektor: regionální kancelář v Olomouci	Živičná 2 702 69 Ostrava Ing. Václava Kociánová tř. Kosmonautů č.989/8, (v 1. patře AB centra) 772 00 Olomouc	tel.: 950 143 711 fax: 596 110 164 e-mail: ostrava@oip.cz tel.: 596 110 169 tel.(FAX):587 433 249, -194, -239, -142, -271, -369, -393, -229, -314 e-mail: olomouc@oip.cz

Doporučuje se případnou korespondenci zasílat na adresy OIP, kde jsou podatelny, ne na adresy kanceláří.

K 31. 12. 2007 byl fyzický počet zaměstnanců 576. Počet přijatých zaměstnanců v průběhu roku 2007 činil 60, z toho 14 na SÚIP. Pracovní poměr ukončilo 51 zaměstnanců. Tyto změny byly zapříčiněny především postupným zabezpečováním činnosti pracoviště v Opavě a doplňováním pracovních pozic zaměstnanců pro oblast inspekce pracovních vztahů a podmínek a oblast bezpečnosti práce a činnost TZ, mimo jiné byli přijati 2 absolventi VŠ. Přijímání nových zaměstnanců se realizuje formou výběrových řízení.

V roce 2007 se podílelo na plnění kontrolních úkolů celkem 341 inspektorů (z toho 108 žen) a 40 vedoucích zaměstnanců (z toho 8 žen). Bližší údaje k 31. 12. 2007 jsou uvedeny v tabulce 1-4.

Tabulka 1-4: Přehled o počtu inspektorů inspekce práce

Organizace	Inspektoři BOZP + VTZ a havárie		Inspektoři prac.práv. vztahů		celkem	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
OIP pro hlavní město Prahu (OIP 3.00)	18	5	4	12	22	17
OIP pro Středočeský kraj (OIP 4.00)	20	6	3	7	23	13
OIP pro Jihočeský kraj a Vysočinu (OIP 5.00)	21	1	13	10	34	11
OIP pro Plzeňský kraj a Karlovarský kraj (OIP 6.00)	18	1	4	8	22	9
OIP pro Ústecký kraj a Liberecký kraj (OIP 7.00)	19	3	9	7	28	10
OIP pro Královéhradecký kraj a Pardubický kraj (OIP 8.00)	22	3	6	8	28	11
OIP pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj (OIP 9.00)	28	4	6	10	34	14
OIP pro Moravskoslezský kraj a Olomoucký kraj (OIP 10.00)	25	8	7	7	32	15
SÚIP	10	2	0	6	10	8
Celkem	181	33	52	75	341	

Pozn.: 40 vedoucích zaměstnanců systému SÚIP v tabulce není započítáno. Celkový počet inspektorů i s vedoucími zaměstnanci činil 381.

Tabulka 1-5: Věkové složení a vzdělanostní skladba inspektorů k 31. 12. 2007

Organizační jednotka	věk do 30 let/ z toho žen	31 až 40 let/ z toho žen	41 až 50 let/ z toho žen	51 až 60 let/ z toho žen	starší než 60 let/ z toho žen	celkem/ z toho žen
SÚIP-úřad	2/1	3/2	4/2	8/3	1/0	18/8
OIP 3.00	1/1	4/2	6/4	23/10	5/0	39/17
OIP 4.00	0/0	2/1	14/5	16/7	4/0	36/13
OIP 5.00	2/0	7/6	19/4	17/1	0/0	45/11
OIP 6.00	1/1	8/1	8/5	11/2	3/0	31/9
OIP 7.00	2/1	8/1	5/3	19/5	4/0	38/10
OIP 8.00	3/1	4/2	9/3	18/5	5/0	39/11
OIP 9.00	1/0	8/2	12/6	21/5	6/1	48/14
OIP 10.00	1/1	10/4	8/3	25/7	3/0	47/15
celkem	13/6	54/21	85/35	158/45	31/1	341/108
%	3,81	15,84	24,93	46,33	9,09	100,00

Tabulka 1-6: Vzdělanostní skladba inspektorů k 31. 12. 2007

ORGANI- ZAČNÍ JEDNOT- KA	POČET S VŠ VZDĚL./ Z TOHO ŽEN	POČET S VO VZDĚL./ Z TOHO ŽEN	POČET S ÚS VZDĚL./ Z TOHO ŽEN	POČET SE S VZDĚL./ Z TOHO ŽEN	POČET SE Z VZDĚL./ Z TOHO ŽEN	CELKEM / Z TOHO ŽEN
SÚIP-úřad	18/8	-	-	-	-	18/8
OIP 3.00	15/6	-	24/11	-	-	39/17
OIP 4.00	15/2	-	21/12	-	-	36/13
OIP 5.00	19/2	-	26/9	-	-	45/11
OIP 6.00	7/2	-	24/7	-	-	31/9
OIP 7.00	14/2	-	24/8	-	-	38/10
OIP 8.00	21/4	1/1	17/6	-	-	39/11
OIP 9.00	22/5	-	26/9	-	-	48/14
OIP 10.00	31/9	-	16/5	-	-	47/15
celkem	162/40	1/1	178/67	-	-	341/108

1.5. Ekonomické ukazatele

1. Rozpočet příjmů a výdajů

a) Příjmy

Rozpočet příjmů na rok 2007 byl stanoven ve výši 550 tis. Kč. Skutečné příjmy činily 5 837,17 tis. Kč.

Jednalo se hlavně o příjmy z pronájmů nemovitostí a jejich částí, z přeplatků a nedoplatků (topení, energie, předplatné odborných časopisů a norem, vyúčtování služeb nájemníků apod.) za rok 2006, převody z ostatních vlastních fondů, z úroků apod.

b) Výdaje

Rozpočet výdajů na rok 2007 byl stanoven ve výši 299 714 tis. Kč a upraven rozpočtovými opatřeními na částku 329 795 tis. Kč. Skutečné čerpání činilo 327 749,99 tis. Kč.

Rozpočet výdajů byl použit z největší části na platy, povinné pojistné placené zaměstnavatelem a převody FKSP. Dále se jednalo o výdaje na zajištění chodu organizací, vzdělávání zaměstnanců a materiálního zabezpečení včetně výpočetní techniky apod. Schváleným rozpočtem na projekt Transition Facility CZ05/IB/SO/02 posílení inspekce práce (spolufinancování ze státního rozpočtu) bylo přiděleno 1 491 tis. Kč. Skutečné čerpání činilo 1 480,41 tis. Kč.

Schváleným rozpočtem na program Phare (TF) CZ05/IB/SO/02 Posílení inspekce práce (spolufinancování ze státního rozpočtu) bylo přiděleno 960 tis. Kč. Skutečné čerpání činilo 959,16 tis. Kč.

Průměrný výdělek dosáhl výše 23 289 Kč.

Rozpočtová opatření u závazných ukazatelů ve výdajích

Rozpočtová opatření byla provedena hlavně v souvislosti s přijetím zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, a také se vznikajícími dislokovými pracovišti a kontaktními místy OIP, dále s navýšením finančních prostředků na programové financování, na platy v souvislosti

s uplatňováním nového systému odměňování podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, a v návaznosti na zajištění příprav na výkon předsednictví v Radě EU.

Tabulka 1-7: Přehled rozepsaných ukazatelů v tis. Kč

Ukazatel	Rozpočet		Skutečnost
	schválený	po změnách	
Platy zaměstnanců v pracovním poměru	157 414	162 695	162 686,10
Ostatní platby za provedenou práci	52	552	552,00
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	55 113	57 024	57 023,89
Převody FKSP	3 148	3 257	3 254,36
Ostatní běžné výdaje (vč. progr. financování)	54 185	76 394	74 983,35
Kapitálové výdaje - programové financování	32 950	32 950	32 325,01
Celkem	302 862	332 872	330 824,71

Výdaje na financování reprodukce majetku (ISPROFIN)

Schválený rozpočet na rok 2007 činil 56 940 tis. Kč a byl upraven na částku 66 190 tis. Kč (zvýšení o 9 250 tis. Kč). Čerpání činilo 62 995,63 tis. Kč.

Z toho: - schválený rozpočet kapitálových výdajů ve výši 32 950 tis. Kč byl čerpán částkou 32 325,01 tis. Kč,
 - upravený rozpočet běžných výdajů ve výši 33 240 tis. Kč byl čerpán částkou 30 670,62 tis. Kč.

Výdaje plynoucí ze spolupráce se zahraničím a výdaje na zahraniční pracovní cesty

Zahraniční pracovní cesty vycházely z členství SÚIP v mezinárodních organizacích SLIC, ILO a IALI. Asociace IALI zajišťuje přenos odpovídajících informací mezi Mezinárodní organizací práce a jednotlivými orgány inspekce práce. Vytváří podmínky pro jednotné uplatňování principů BOZP. Členství v IALI umožňuje SÚIP prezentovat výsledky jeho činnosti v různých odborných periodikách IALI. Pro SÚIP členství rovněž přináší i přehled o konkrétních poznatcích z jiných států mimo EU na úseku BOZP, které jsou důležité pro práci inspektorů SÚIP. Toto členství bylo přínosné již v době před vstupem ČR do EU. Dnes, kdy jsme již řádným členem EU, je pro nás znalost legislativy EU v oblasti BOZP ještě důležitější.

SÚIP vyslal též své zaměstnance na jednání pracovních skupin SLIC, kde má zastoupení. SÚIP má snahu rozšířit přeshraniční spolupráci, proto jeho zaměstnanci navázali spolupráci s recipročními úřady v Německu, Rakousku a Polsku, rovněž pokračuje dlouholetá spolupráce na Slovensku. Příspěvek za členství v IALI činil 13,76 tis. Kč. Za rok 2007 se uskutečnilo 19 zahraničních pracovních cest a čerpání z rozpočtu činilo 425,20 tis. Kč.

Rezervní fond

V roce 2007 byl zůstatek na rezervním fondu 10 005,45 tis. Kč. V průběhu roku byla dle pokynů MPSV odvedena na účet MPSV částka 5 506,50 tis. Kč. Zbývající prostředky ve výši 4 498,95 tis. Kč byly použity se schválením MPSV ke krytí věcných výdajů. K 31. 12. 2007 nebyly na rezervní fond žádné finanční prostředky převedeny a v současné době je rezervní fond nulový.

2. Majetek

K 31. 12. 2007 činila hodnota majetku celkem 361 553,50 tis. Kč, z toho nehmotného majetku 43 264,20 tis. Kč a hmotného majetku 318 289,305 tis. Kč. Majetek je plně využíván jak samotným úřadem SÚIP, tak jednotlivými OIP.

Pohledávka v částce 350,89 tisíc Kč od firmy ANFAS od roku 1995 – nedostupné.

Tabulka 1-8: Rozvaha systému SÚIP k 31. 12. 2007 (v tis. Kč na dvě desetinná místa)

AKTIVA

		Stav k 1. 1. 2007	Stav k 31. 12. 2007
A	Stálá aktiva	322 861,71	361 553,50
	1. Dlouhodobý nehmotný majetek		
	- Software	27 555,39	30 690,06
	- Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	9 807,86	12 448,43
	- Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	125,71	125,71
	- Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	37 488,96	43 264,20
	3. Dlouhodobý hmotný majetek		
	- Pozemky	12 012,93	12 753,26
	- Umělecká díla a předměty	62,06	74,06
	- Stavby	114 729,42	128 936,36
	- Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	95 738,01	103 505,17
	- Drobný dlouhodobý hmotný majetek	62 830,33	73 020,45
	- Dlouhodobý hmotný majetek celkem	285 372,75	318 289,30
B	Oběžná aktiva	33 232,89	27 033,39
	1. Zásoby		
	- Materiál na skladě	108,48	1 826,95
	Zásoby celkem	108,48	1 826,95
	2. Pohledávky		
	- Poskytnuté provozní zálohy	125,62	189,93
	- Pohledávky za rozpočtové příjmy	350,89	350,89
	Součet	476,51	540,82
	- Pohledávky za zaměstnance	182,00	121,10
	- Jiné pohledávky	115,64	41,81
	Pohledávky celkem součet	774,15	703,73
	3. Finanční majetek		
	- Běžný účet fondu kulturních a sociálních potřeb	1 421,22	1 936,94
	- Ostatní běžné účty	20 923,59	22 560,54
	Součet položek	22 344,81	24 497,48
	Finanční majetek součet	22 344,81	24 497,48
	4. Účty rozpočt. hospodaření a další účty mající vztah k rozpočt. hospodaření a účty mimorozpočtových prostředků		
	- Běžné účty finančních fondů	10 005,45	0
	Prostředky rozpočtového hospodaření celkem součet	10 005,45	0
	AKTIVA CELKEM	356 094,60	388 586,89

PASÍVA

		Stav k 1. 1. 2007	Stav k 31. 12. 2007
C	Vlastní zdroje krytí stálých a běžných aktiv	334 623,01	365 669,96
	1. Majetkové fondy		
	- Fond dlouhodobého majetku	322 861,70	361 553,50
	- Fond běžných aktiv	15,52	15,52
	Majetkové fondy celkem	322 877,22	361 569,02
	2. Finanční a peněžní fondy		
	- Fond kulturních a sociálních potřeb	1 704,41	2 091,40
	- Fond rezervní	10 005,51	0
	Finanční a peněžní fondy celkem	11 709,92	2 091,40
	5. Výsledek hospodaření		
	c) Saldo výdajů a nákladů	54,15	2 027,82
	d) Saldo příjmů a výnosů	-18,28	-18,28
	Součet	-35,87	2 009,54
D	Cizí zdroje	21 471,67	22 916,94
	3. Krátkodobé závazky		
	- Dodavatelé		47,66
	- Ostatní závazky	1 614,37	919,85
	Součet	1 614,37	967,51
	- Zaměstnanci	3 880,82	3 467,26
	- Ostatní závazky vůči zaměstnancům	689,93	945,11
	Součet	4 570,75	4 412,37
	- Závazky ze sociálního a zdravotního pojištění	7 158,16	7 813,45
	- Ostatní přímé daně	2 098,24	2 302,53
	- Jiné závazky	6 033,15	7 421,08
	Krátkodobé závazky celkem	21 471,67	22 916,94
	PASIVA CELKEM	356 094,68	388 586,90

Pořízen zkrácený výpis z účetních sestav roku 2007 → Rozvaha Úč OÚPO 3 – 02

V některých údajích k 1. 1. 2007 je stav odlišný od údajů uváděných ve zprávě z roku 2006 k 31. 12. 2006, protože stav byl očištěn od salda.

2. Činnost inspektorů inspekce práce

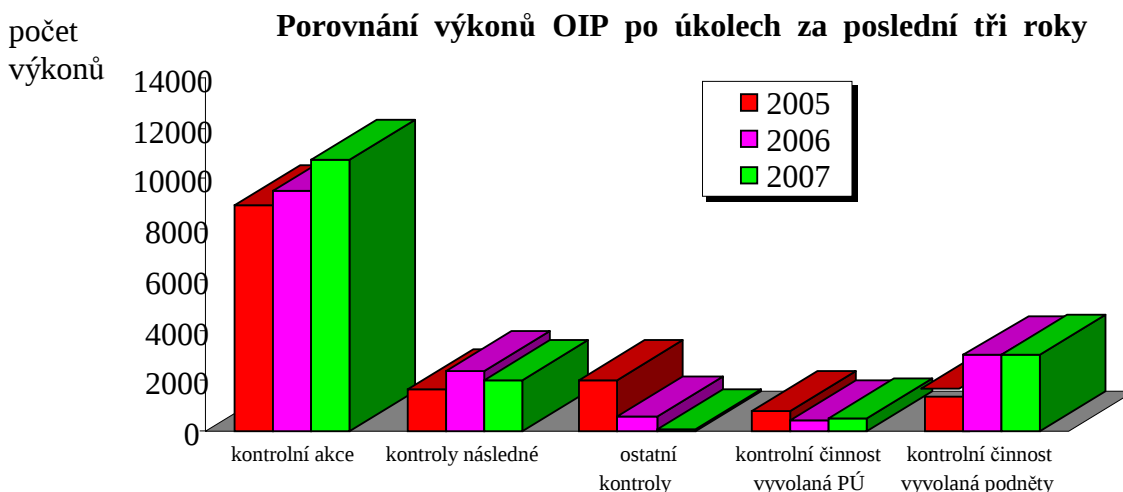
V této kapitole jsou uvedeny statistické údaje a výsledky činností systému SÚIP za rok 2007. Mimo souhrnné informace o výsledcích kontrolních zjištěních z kontrolní činnosti a šetření jsou zde uvedeny údaje o plnění dalších úkolů stanovených zákonem o inspekci práce, jako například vyjadřování se k projektovým dokumentacím, povolování a kolaudace staveb a zajišťování poradenství, ale i dalších povinností stanovených jinými předpisy.

Program kontrolní činnosti orgánů inspekce práce se řídil schváleným Programem kontrolních akcí, který byl v souladu s § 4 odst. 1 zákona o inspekci práce projednán s vyššími odborovými orgány a organizacemi zaměstnavatelů a schválen MPSV ČR. Zadané kontrolní akce byly směřovány do oborů ekonomických činností s přihlédnutím k pracovní úrazovosti a s vyššímu výskytu možných rizik vyplývajících z užívaných technologií a forem organizace práce. Při plánování úkolů byly respektovány především cíle směřující ke snížení počtu pracovních úrazů, zlepšování pracovních podmínek, ochrany pracovněprávních vztahů a odměňování a bezpečnosti práce u malých a středních podniků. K těmto celostátním kontrolním akcím si jednotlivé oblastní inspektoráty práce vytypovaly subjekty v takových oborech podnikání nebo veřejných službách, u kterých v rámci příslušného regionu byla pracovní úrazovost nejvyšší, u kterých rizika jejich práce patřila k nejvíce ohrožujícím BOZP, ale také ty, na které směřovalo v posledním období nejvíce podnětů kvůli porušování pracovněprávních předpisů.

V průběhu roku 2007 bylo inspektory práce provedeno celkem 16 425 kontrol u 15 568 kontrolovaných osob. Celkový počet kontrol u subjektů (viz tabulka 2-1) se oproti roku 2006 mírně zvýšil - o 2,8 %. V roce 2007 byl zákon o inspekci práce v oblasti ukládání sankcí za přestupky a správní delikty uplatňován daleko razantněji. To vyvolávalo větší nároky na odbornou a právní připravenost inspektorů a celkovou složitou činnost při vypořádání se s námitkami proti vydaným rozhodnutím ve správním řízení a při jejich přezkoumávání jak na úrovni OIP, tak na úrovni SÚIP.

;;;

Graf 2-1

Tabulka 2-1: Počet provedených výkonů oblastními inspektoráty práce

V ý k o n y	2005	2006	2007
Kontroly organizací a podnikajících fyzických osob Úkoly SÚIP	7 987	9 548	10 730
Kontroly organizací a podnikajících fyzických osob Úkoly OIP následné	1 685	2 379	2 031
Kontroly organizací a podnikajících fyzických osob Úkoly OIP ostatní	2 001	586	81
Kontroly příčin smrtelných pracovních úrazů	112	111	147
Kontroly příčin závažných a ostatních pracovních úrazů	300	340	367
Kontroly příčin nehodových událostí	10	6	15
Kontroly obdržených podání v oblasti BOZP	403	411	210
Kontroly obdržených podání v oblasti pracovněprávní	950	2 590	2 844
Kontroly celkem	13 448	15 971	16 425

Největší část tvořily kontroly provedené v rámci programu kontrolních akcí SÚIP. Jejich obsahem byla témata zaměřená na oblasti:

- bezpečnost práce ve stavebnictví,
- dodržování stanoveného pracovního režimu řidičů nákladní dopravy a hromadné přepravy osob, čerpání jejich dovolených, cestovních náhrad a mezd,
- kontrola systému BOZP v malých a středních podnicích,
- bezpečnost provozu výtahů v organizacích a občanské výstavbě,
- bezpečnost práce při provozu chladicích zařízení a kompresorových stanic, plynovodů a plynových zařízení,
- dodržování povinností u malých a středních zaměstnavatelů vyplývajících z pracovního vztahu v návaznosti na analýzu četností podnětů občanů a zkušenosti z kontrolní činnosti,
- dodržování pracovněprávních předpisů u zaměstnavatelů zaměstnávajících cizince,
- kampaň SLIC „Ruční manipulace s břemeny v dopravě a pečovatelských službách“,
- dodržování pracovněprávních předpisů při zaměstnávání fyzických osob agenturami práce,
- integrovaná inspekce podle zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií,
- programu „Bezpečný podnik“,
- regionální úkol dodržování právních předpisů upravujících výkon umělecké, kulturní, sportovní a reklamní činnosti dětí,
- šetření podnětů a podání v oblasti pracovních vztahů a pracovních podmínek.

Tabulka 2-1a: Počet provedených ostatních výkonů oblastními inspektoráty práce

Ostatní výkony	2005	2006	2007
Návrhy potřebných technických a jiných opatření	3 858	616	942
Vyjádření k projektovým dokumentacím staveb	3 692	3 590	3 021
Uplatnění požadavků při povolování a kolaudacích Staveb	2 438	3 008	2 044
Vyjádření k předpisům k zajištění BP a BTZ	104	44	131
Uskutečněná poradenství, konzultace	27 094	46 104	46 149

Počet zjištěných nedostatků z kontrolní činnosti (porušení právních předpisů k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení a právních předpisů upravujících pracovněprávní vztahy) se v roce 2007 oproti roku předchozímu zvýšil o 9,5 %. Bylo zjištěno 59 204 nedostatků s násobností 161 266 („s násobností“ se rozumí počet zaměstnanců, u kterých byla zjištěna stejná porušení nebo nedostatky).

Každoroční zvýšení počtu zjištěných nedostatků potvrzuje jen to, že ani kontrolní činnost nevede automaticky ke snižování počtu závažných porušení právních předpisů, které v konečném důsledku mohou vést k ohrožování bezpečnosti práce a zdraví zaměstnanců, nebo se již staly příčinou vzniku pracovního úrazu, anebo mnohdy negativně ovlivňují pohodu zaměstnanců v práci. V řadě případů způsobují setrvávající napětí mezi zaměstnavateli a zaměstnanci v oblasti odměňování, pracovněprávních vztahů a pracovních podmínek (dále jen pracovněprávní oblast). Tabulkový přehled ukazuje srovnání počtu zjištěných nedostatků a počtu porušení právních předpisů (o BOZP, pracovních podmínkách, pracovním prostředí a pracovněprávních předpisech) za poslední tři roky.

Tabulka 2-1b: Trend v počtu zjištěných nedostatků a porušení právních předpisů

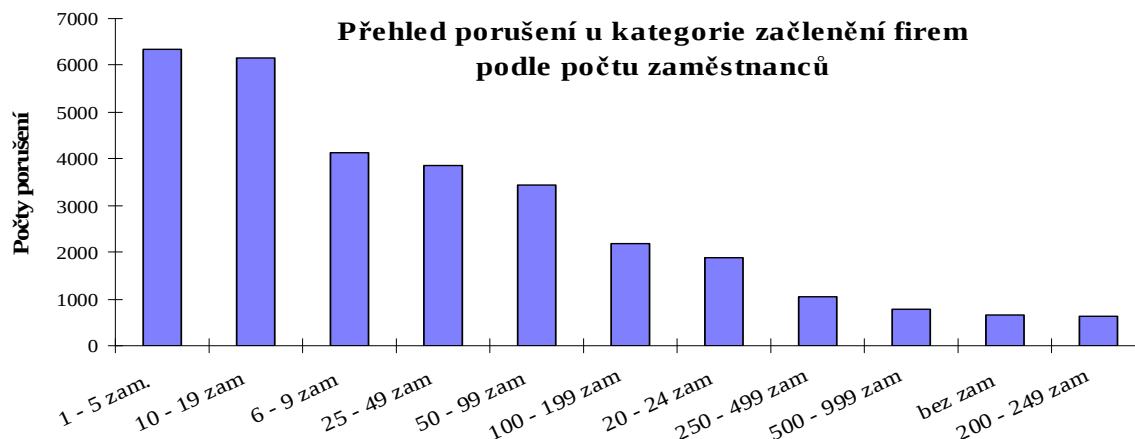
Rok	2005	2006	2007
Počet zjištěných nedostatků	50 559	54 050	59 204
Počet případů (s násobností)	105 402	142 399	161 266

Na kontrolu pracovních vztahů a podmínek je kladen stále větší důraz. V této oblasti bylo zjištěno celkem 15 313 nedostatků s násobností 65 669. Velká část porušení nebo nedodržování jednotlivých ustanovení se vztahuje k zákoníku práce.

OIP při zjištění neplnění povinností plynoucích z pracovněprávních nebo bezpečnostních předpisů vydají v souladu s zákonem o inspekci práce opatření k nápravě závadného stavu.

Následující graf dokládá, že nejčastěji zjištěné nedostatky jsou u firem malých a středních, respektive u firem zaměstnávajících do 100 zaměstnanců. Tyto firmy se podílejí téměř 45 % zjištěných nedostatků.

Graf 2-2

Rozhodovací právní činnost inspektorů spadá do oblasti správního řízení. Nejčastější právní činností OIP na základě kontrolních zjištění nebylo vydávání zákazů, ale uplatnění sankcí vůči kontrolovaným osobám, které hrubě nebo opakovaně neplní nebo porušují povinnosti stanovené jim právními předpisy. Svými rozhodnutími inspektoři OIP zakázali nebo omezili činnosti v 39 případech (viz tabulka 2-2), ale uložili celkem 2 044 pokut (viz tabulka 2-3). Pracovníci SÚIP ve správním řízení přezkoumávali rozhodnutí vydaná OIP v 71 případech. Z nich bylo 38 potvrzeno, 4 rozhodnutí zrušena a řízení zastavena, 7 rozhodnutí bylo po přezkoumání ve správním řízení změněno, 18 rozhodnutí bylo zrušeno a vráceno OIP k odstranění formálních nedostatků a vydání nových rozhodnutí a ve 4 případech byla odvolání zamítnuta jako opožděná.

Po kontrolních zjištěních využili inspektoři svého oprávnění vydat rozhodnutí o zákazu podle § 7 odst. 1 písm. j) bod 1 a 2 zákona č. 251/2005 Sb. takto:

Tabulka 2-2: Počet vyřazených strojů, objektů a vydaných zákazů v roce 2007

Z á k a z y		2007
Vyřazení strojů a zařízení z provozů		10
Zakázané užívání výrobních a provozních prostorů		13
Zákaz technologií		1
Zákaz činností		14
Zákaz práce v noci		1

Podle § 5 odst. 1 písm. l) a m) a podle části čtvrté zákona č. 251/2005 Sb. bylo rozhodnuto o pokutách takto:

Tabulka 2-3: Přehled o uložených pokutách (srovnání roku 2006 a 2007)

P o k u t y	2006	2007
Pokuty právnickým a podnikajícím fyzickým osobám - počet	810	2044
Pokuty právnickým a podnikajícím fyzickým osobám - výše v Kč	17 692 500	52 826 750
z toho za zjištěná porušení nebo nedodržování předpisů při kontrolní činnosti - počet	626	1 842
z toho za zjištěná porušení nebo nedodržování předpisů při kontrolní činnosti - výše v Kč	7 639 828	36 075 200
z toho za zjištěná porušení předpisů v příčinné souvislosti s PÚ, mimořádnými událostmi nebo s technickými příčinami průmyslových otrav a nemocemi z povolání – počet	184	202
z toho za zjištěná porušení předpisů v příčinné souvislosti s PÚ, mimořádnými událostmi nebo s technickými příčinami průmyslových otrav a nemocemi z povolání – výše v Kč	10 052 670	16 751 500

2.1. Výsledky kontrolní činnosti inspekce práce v pracovněprávní oblasti

Oproti předchozím rokům, ve kterých po převzetí nových kompetencí bylo prioritní se vypořádat s nárůstem podaných podnětů ke kontrolám, bylo v roce 2007 cílem orgánů inspekce práce zaměřit plánovanou kontrolní činnost na prevenci, opírající se mimo jiné i o analýzu přijatých podnětů a výsledky jejich šetření. I v tomto hodnoceném období však vycházela příprava kontrolní činnosti především z dříve přijatých podnětů. Kontrolní činnost v této oblasti byla prováděna jak v rámci kontrolních akcí cíleně zaměřených na vybrané oblasti podnikání malých a středních podniků, tak rovněž jako součást kontrolních akcí tématicky plánovaných samostatně do oblasti pracovněprávní. Kontroly zaměřené prioritně na dodržování pracovněprávních předpisů zahrnovaly zejména kontrolní akce u zaměstnavatelů zaměstnávajících cizince a u agentur práce. V oblasti dopravy byl upřednostněn pracovní režim řidičů nákladní dopravy a hromadná přeprava osob, čerpání jejich dovolené, cestovní náhrady a mzdy. V roce 2007 byla SÚIP řešena jedna kontrola vysílaných pracovníků v rámci poskytování služeb.

V roce 2007 bylo inspektory provedeno 5 414 kontrol u 5 178 subjektů, z toho 521 kontrol bylo ukončeno uložením opatření. Kontroly odhalily 15 120 nedostatků a porušení předpisů, za přestupky nebo správní delikty podle zákona č. 251/2005 Sb. bylo uloženo 940 pokut v celkové výši 17 434 095 Kč. Bližším rozbořem nedostatků byla zjištěna jejich vzájemná souvislost s velikostí kontrolovaných subjektů a oborem jejich ekonomické činnosti. Větší výrobní podniky vykazují menší množství zjištěných nedostatků než malé podniky provádějící služby.

Oblast pracovněprávní z hlediska zaměření kontrolní činnosti lze rozdělit do následujících hlavních oblastí:

2.1.1. Součinnost zaměstnavatele a orgánu jednajícího za zaměstnance

Ve větší míře se přestupky či správní delikty v této oblasti v porovnání s ostatními oblastmi neobjevují. Ze čtyř hlavních úkolů stanovených pro oblast PPV vymezilo provádění kontrol ve výše uvedené oblasti zadání pouze jednoho hlavního úkolu týkajícího se podnětů k provedení kontroly pracovněprávních předpisů. Ostatní hlavní úkoly takto nastaveny nebyly. To ovšem nevylučovalo možnost provádět kontrolní činnost vůbec. V této oblasti bylo na základě přijatých podnětů provedenými kontrolami zjištěno 17 porušení ustanovení pracovněprávních předpisů.

2.1.2. Zásady rovného zacházení a diskriminace

V oblasti nerovného zacházení a diskriminace se orgány inspekce práce zaměřují na kontrolu dodržování ustanovení § 13 odst. 2 písm. b) a c) a § 16 zákoníku práce, které vyjadřují základní obecné principy v této oblasti. Dále se inspektoři zaměřují na dodržování § 110 odst. 1 (jedná se o nejčastěji porušované ustanovení zákoníku práce na úseku rovného zacházení), § 276 odst. 2, § 309 odst. 5 a § 319 odst. 1 písm. f) zákoníku práce.

V roce 2007 byla oblast rovného zacházení součástí zadání tří hlavních úkolů: Provádění kontrol na základě písemných podnětů na porušování pracovněprávních vztahů a podmínek, Dodržování pracovněprávních předpisů u zaměstnavatelů zaměstnávajících cizince a Dodržování pracovněprávních předpisů při zaměstnávání fyzických osob agenturami práce.

V roce 2007 obdržely orgány inspekce práce celkem 189 podnětů ke kontrole, které upozorňovaly na nerovné zacházení se zaměstnanci, tzn. cca 4 % z celkového počtu všech podaných podnětů. Kontrolou pak byla prokázána oprávněnost nebo částečná oprávněnost asi 40 % z nich.

V roce 2007 bylo u 115 zaměstnavatelů zjištěno celkem 147 porušení na úseku rovného zacházení. Nejčastěji se zaměstnavatelé dopouštěli porušení na úseku rovného zacházení v oblasti odměňování, kdy za práci stejné hodnoty neposkytují dvěma zaměstnancům stejnou mzdu, plat či odměnu. V rámci hlavního úkolu týkajícího se agentur práce bylo zjištěno porušování ustanovení zákoníku práce na úseku rovného zacházení u 4 agentur práce, vždy se jednalo o nerovnost v odměňování. Porušení na úseku rovného zacházení bylo kontrolou zjištěno rovněž v rámci hlavního úkolu týkajícího se malých a středních podniků, kdy u 27 zaměstnavatelů bylo zjištěno porušení, opět především na úseku odměňování.

Nerovné zacházení rovněž bylo prokázáno na úseku poskytování různých zaměstnaneckých benefitů (např. stravenky, příspěvek na penzijní pojištění atd.), kdy někteří zaměstnavatelé přistupovali v přiznávání těchto benefitů ke svým zaměstnancům různě, aniž by proto byl dán objektivní důvod.

Naopak diskriminaci, jako nerovné zacházení na základě konkrétního diskriminačního důvodu (pohlaví, věk, zdravotní stav, státní příslušnost atd.), orgány inspekce práce doposud neprokázaly.

Udělováním pokut ve většině případů je postiženo souběžně více přestupků či správních deliktů, není tedy možné vyčíslit výši pokut pouze za porušování na úseku rovného zacházení, výška pokut se vždy vztahuje k zaměstnavateli. Zaměstnavatelům, kteří mimo jiné zacházeli se svými zaměstnanci v roce 2007 nerovně, byly uloženy pokuty ve výši cca 950 000 Kč, přičemž jednomu kontrolovanému subjektu (jednalo se o agenturu práce) byla udělena sankce ve výši 500 000 Kč pouze za správní delikty na úseku rovného zacházení.

Z výsledků inspekční činnosti lze konstatovat, že nejčastěji se porušení dopouští zaměstnavatelé do 100 zaměstnanců. Dle klasifikace ekonomických činností jsou to pak zaměstnavatelé podnikající v oblasti maloobchod a pohostinství. Vzhledem k tomuto faktu

a počtu obdržených podnětů na zaměstnavatele podnikající v těchto odvětvích, se Státní úřad inspekce práce rozhodl v roce 2009 zabývat těmito zaměstnavateli v rámci nových hlavních úkolů. Součástí zadání těchto nových úkolů je rovněž kontrola zaměřená na oblast rovného zacházení se zaměstnanci.

2.1.3. Vznik pracovního poměru a uzavírání dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr

V oblasti, ve které dochází k největšímu výskytu porušení pracovněprávních předpisů, se prolínají všechny čtyři hlavní úkoly (kromě tří již zmiňovaných se jedná o hlavní úkol týkající se dodržování povinností u malých a středních podniků). Tato oblast je základem pracovněprávního vztahu mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, jejímž obsahem jsou vzájemná práva a povinnosti těchto subjektů. Patří sem vznik pracovního poměru, jeho změny a skončení a rovněž dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr. V rámci všech úkolů byla zjištěna porušení v této oblasti v celkovém počtu 8 227, přičemž nejčastěji, a to v počtu 4 857, byla porušována povinnost zaměstnavatele písemně informovat zaměstnance nejpozději do jednoho měsíce od vzniku pracovního poměru o právech a povinnostech vyplývajících z pracovního poměru, pokud nebyly obsaženy v pracovní smlouvě. Dále zaměstnavatelé neplnili povinnost spojenou s vydáním potvrzení o zaměstnání se stanovenými náležitostmi v celkovém počtu 1 339 zjištěných porušení.

Tabulka 2-4: Nejčastěji byly porušovány následující předpisy:

Číslo předpisu	Předpis	§	Odst.	Počet porušení §	Násobnost porušení §	stručný popis ustanovení zákona
65/1965 Sb.	Zákoník práce	32	3	1 902	8 005	informování o právech a povinnostech
262/2006 Sb.	Zákoník práce	37		2 955	13 151	informování o právech a povinnostech
65/1965 Sb.	Zákoník práce	29	1	72	143	obsah pracovní smlouvy
262/2006 Sb.	Zákoník práce	34		121	320	pracovní smlouva
65/1965 Sb.	Zákoník práce	29a		70	167	tzv. konkurenční doložka
65/1965 Sb.	Zákoník práce	36		57	226	změny pracovního poměru
262/2006 Sb.	Zákoník práce	40		150	378	změny pracovního poměru
65/1965 Sb.	Zákoník práce	60	2	285	483	potvrzení o zaměstnání
108/1994 Sb.	NV, kterým se provádí ZP a některé další zákony	3		61	115	obsah potvrzení o zaměstnání
262/2006 Sb.	Zákoník práce	313		993	2 045	potvrzení o zaměstnání
262/2006 Sb.	Zákoník práce	13		87	2 828	Základní zásady pracovněprávních vztahů

2.1.4. Odměňování zaměstnanců, práce přesčas, práce o sobotách a nedělích, příplatky za práci

Odměňování je oblastí, ve které nejčastěji dochází k porušování pracovněprávních předpisů. Zahrnuje mzdu, plat a odměnu z dohod, odměnu za pracovní pohotovost a srážky z příjmů z pracovněprávního vztahu. Na sféru odměňování byla mimo jiné zaměřena kontrolní činnost v rámci čtyř hlavních úkolů, a to hlavní úkol týkající se podnětů, malých a středních zaměstnavatelů, zaměstnávání cizinců a agentur práce.

Z analýzy této problematiky je zřejmé, že nejvíce zaměstnavatelů, u kterých byla zjištěna porušení v této oblasti, jsou malí a střední zaměstnavatelé zaměstnávající od 1 do 199 zaměstnanců. Nejhuře co do počtu porušení na tom byli malí zaměstnavatelé zaměstnávající 1 až 5 zaměstnanců. Pokud jde o zaměstnavatele zaměstnávající 1 000 a více zaměstnanců, bylo porušování pracovněprávních předpisů v odměňování zanedbatelné. Tito zaměstnavatelé mají většinou personální záležitosti zabezpečeny na profesionální úrovni, takže k pochybení dochází zřídka. V této oblasti bylo zjištěno celkem 4 427 porušení s násobností 15 517.

Nejvíce nedostatků se týkalo neposkytnutí mzdy a příplatků za práci v noci, práci přesčas, za práci v sobotu a neděli nebo ve svátek. Také se vyskytovaly problémy s poskytnutím náhradního volna, za práci přesčas a ve svátek. Jako neméně závažný problém se projevilo nevyplacení mzdy nebo odměny z dohod, které buď nebyly vyplaceny vůbec nebo byly vyplaceny po termínu splatnosti, případně zaměstnavatel nebyl schopen prokázat, že mzda byla zaměstnancům vyplacena. Stále se ještě do značné míry objevovaly nedostatky ve vyplácení nižší mzdy, než je minimální mzda nebo nejnižší úroveň zaručené mzdy a zaměstnavatel neposkytl příslušný doplatek. Mzda a plat nebyly vždy sjednány písemně před započítáním výkonu práce, zaměstnanec neobdržel mzdový nebo platový výměr, zaměstnavatel nevydával písemný doklad o vyúčtování mzdy, zasílal mzdu nebo plat na bankovní účet zaměstnanců, aniž by mohl prokázat, že to bylo na jejich žádost. Dalším porušením bylo provádění srážek z příjmu z pracovněprávního vztahu.

Výše uvedené nedostatky byly zjištěny především při kontrolní činnosti vyvolané podněty zaměstnanců podanými v závěru roku 2006 a v roce 2007. Zjištěná porušení se týkala jak pracovněprávních předpisů, jejichž účinnost končila 31. 12. 2006, tak i předpisů, jejichž účinnost započala 1. 1. 2007.

Tabulka 2-5: Nejčastěji byly porušovány následující předpisy:

Číslo předpisu	Předpis	§	Odst	Počet porušení §	Násobnost porušení §	stručný popis ustanovení zákona
1/1992 Sb.	O mzdě	10	1	218	822	mzda je splatná po vykonání práce
65/1965 Sb.	Zákoník práce	119	1	21	31	
262/2006 Sb.	Zákoník práce	141	1	404	888	
1/1992 Sb.	O mzdě	5	1	75	368	mzda nebo náhradní volno za práci přesčas
262/2006 Sb.	Zákoník práce	114		174	347	
262/2006 Sb.	Zákoník práce	118	1	312	1043	mzda za práci v sobotu a v neděli
1/1992 Sb.	O mzdě	7		108	419	mzda a příplatek za práci v noci
333/1993 Sb.	O stanovení min mzd tarifů	5		6	14	
262/2006 Sb.	Zákoník práce	116		280	1 480	
1/1992 Sb.	O mzdě	12	1	85	332	srážky ze mzdy dle zákona a na základě dohody
65/1965 Sb.	Zákoník práce	121	1	33	130	
262/2006 Sb.	Zákoník práce	146		233	1 129	
262/2006 Sb.	Zákoník práce	327		64	156	dohoda o srážkách ze mzdy
1/1992 Sb.	O mzdě	14		215	516	minimální mzdové tarify
65/1965 Sb.	Zákoník práce	111	3	20	56	mzda nesmí být nižší než min.mzda
262/2006 Sb.	Zákoník práce	111	1,2	75	139	minimální mzda, výše základní sazby min.mzdy
262/2006 Sb.	Zákoník práce	112	1,2	70	222	zaručená mzda, nejnižší úroveň zaručené mzdy

2.1.5. Poskytování náhrad zaměstnancům

Poskytování náhrad patří mezi oblasti, kde zaměstnavatelé porušují právní předpisy v menší míře. Nejvíce porušení se vyskytovalo u malých zaměstnavatelů, kteří zaměstnávají 1 až 5 zaměstnanců. Pokud jde o zaměstnavatele zaměstnávající 500 a více zaměstnanců, bylo porušování pracovněprávních předpisů u náhrad zanedbatelné. Celkem bylo zjištěno 520 porušení s násobností 1 733.

V této oblasti byly zjištěny nedostatky u cestovních náhrad, zejména ve výši stravného na tuzemských i zahraničních pracovních cestách. Další závady se týkaly stanovení podmínek pracovní cesty a poskytování záloh na cestovní výdaje. Zjištěno bylo 191 porušení s násobností 567. Poměrně častá jsou také porušení u náhrad za dovolenou u náhrady za nevyčerpanou dovolenou při skončení pracovního poměru. Zde bylo 162 porušení s násobností 846.

2.1.6. Pracovní doba zaměstnanců a poskytování dovolené

Vedení evidence odpracované doby a pracovní pohotovosti patří mezi oblasti, kde je orgány inspekce práce stále zjišťováno porušování pracovněprávních předpisů. Nelze ani konstatovat, že je to problém jen menších zaměstnavatelů. Nevedení evidence odpracované doby nebo její nedostatečné vedení, neprovádění rozvržení pracovní doby, poskytování přestávek na jídlo

a oddech jen formálně a neprůkazně, nevedení evidence přesčasové práce apod. jsou stálými nedostatky, které jsou inspektory při kontrolách u zaměstnavatelů zjišťovány.

Orgány inspekce práce se v roce 2007 setkávaly stále více s podněty poukazujícími na porušování pracovněprávních předpisů na úseku evidence odpracované doby a doby odpočinku. Narůstá počet podnětů od zaměstnanců v dopravě, u obchodních řetězců, v restauračních službách a také přibývá dotazů na poradenství od zaměstnanců v sociálních službách a nemocničních zařízeních.

Nový zákoník práce účinný od 1. 1. 2007 nepřinesl zásadní změny v ustanoveních týkajících se pracovní doby a doby odpočinku. I nadále není stanoven způsob evidence odpracované doby a pracovní pohotovosti, není povinnost vést záznam o přestávkách, ale jinak než zaznamenáváním všech těchto kroků zaměstnanec na pracovišti nelze zcela prokázat odpracovanou dobu, dobu odpočinku nebo práci přesčas. V návaznosti na to inspektoři pozorují ze strany některých zaměstnavatelů stálou snahu o zkreslování vykazované odpracované doby za účelem skryté přesčasové práce.

Nejčastěji zjištěným nedostatkem byla v loňském roce evidence odpracované doby, práce přesčas, noční práce, doby v pracovní pohotovosti a pracovní pohotovosti, kterou zaměstnanec držel (v počtu 968 porušení). Evidence byly zaměstnavateli vedeny nedostatečně, takže nebylo možné jednoznačně určit odpracovanou dobu a následně další doby se od ní odvíjející.

Druhým nejčastěji se vyskytujícím porušením byla doba přestávek v práci, doba odpočinku mezi směnami nebo odpočinku v týdnu (v počtu 647).

Zaměstnavatelé neposkytovali zaměstnancům přestávky v souladu s právními předpisy, např. zaměstnavatelé nezapočítávali bezpečnostní přestávky do pracovní doby. Další nedostatky byly zjišťovány v dodržování doby odpočinku mezi směnami a doby odpočinku v týdnu.

Při provádění kontrol byla zjišťována porušení týkající se délky pracovní doby, jejího rozvržení a forem pracovní doby.

Orgány inspekce práce zjistily 516 těchto případů, u kterých bylo prokázáno, že:

- zaměstnavatel neprovedl rozvržení pracovní doby a neurčil začátek a konec směn,
- neseznámil zaměstnance nejpozději dva týdny před jeho započítáním na nerovnoměrné rozvržení pracovní doby,
- nedodržel rozsah stanovené týdenní pracovní doby,
- nedodržel zákonem stanovenou délku směny v příslušném typu pracovní doby,
- nedodržel právní ustanovení o tom, že při nerovnoměrném rozvržení pracovní doby nesmí průměrná týdenní pracovní doba přesáhnout stanovenou týdenní pracovní dobu v rámci vyrovnávacího období.

Celkem v 327 případech bylo zjištěno porušení právních předpisů u práce přesčas, noční práce a pracovní pohotovosti.

K porušení docházelo zejména tím, že:

- zaměstnavatel nařídil zaměstnanci práci přesčas nad limit stanovený zákoníkem práce,
- přesčasová práce nebyla konána výjimečně, ale pravidelně,
- byl překročen limit 8 hodin týdně v průměru ve stanoveném vyrovnávacím období,
- práce přesčas nad limit 150 hodin ročně nebyla se zaměstnancem dohodnuta,
- u zaměstnanců vykonávajících noční práce zaměstnavatelé nezajistili vyšetření lékařem pracovnělékařské péče před zařazením na noční práci a následně nejméně 1x ročně.

Orgány inspekce práce se při provádění kontrol také opakovaně setkávaly s porušováním právních ustanovení o dovolené (zjištěno v 336 případech).

Jedná se nejvíce:

- o nevyhotovení rozvrhu čerpání dovolené s předchozím souhlasem odborové organizace,
- o nečerpání alespoň dvou týdnů dovolené vcelku,
- o neoznámení zaměstnanci doby čerpání dovolené písemně alespoň 14 dní předem,
- o případy, kdy zaměstnavatel neposkytl dovolené v délce nejméně 4 týdnů v kalendářním roce,
- o nesprávné vypočtení nároku na dovolenou při nerovnoměrném rozvržení pracovní doby nebo nedodržení stanovené výměry dovolené.

V této oblasti je nejvíce problémů u zaměstnavatelů, kteří zaměstnávají maximálně 20 zaměstnanců.

2.2. Výsledky kontrolní činnosti v oblasti BOZP v jednotlivých odvětvích

Kontrolní činnost v této oblasti byla prováděna jak v rámci kontrolních akcí cíleně zaměřených na podnikání malých a středních podniků, tak jako součást kontrolních akcí tématicky plánovaných samostatně do oblasti dodržování právních předpisů z oblasti bezpečnosti práce. V oblasti BOZP pokračovaly kontroly ve stavebnictví, kontroly zaměřené na pracovní režim řidičů nákladní dopravy a hromadné přepravy osob, na bezpečnost provozu výtahů v organizacích a občanské výstavbě, na bezpečnost provozu chladicích zařízení a kompresorových stanic, plynovodů a plynových zařízení a pokračovaly kontroly na ruční manipulaci s břemeny. V roce 2007 bylo provedeno nejvíce kontrol v oblasti stavebnictví – 2 337 (14,2 % z celkového počtu kontrol), v dopravě obecně pro všechny typy dopravy – 1 063 kontrol (6,5 %), v zemědělství a lesnictví – 987 (necelých 6 %), ve výrobě kovových konstrukcí – 511 kontrol (3,1 %); dále následoval maloobchod, výroba potravin, jiné služby, velkoobchod, dřevařský průmysl, prodej a údržba motorových vozidel, pohostinství a ubytovací zařízení, výroba strojů a přístrojů aj.

Kontroly byly zaměřeny zejména na malé a středně velké zaměstnavatele. Dokladem tohoto zaměření je podíl kontrolovaných podniků do 20 zaměstnanců, u kterých bylo provedeno celkem 7 458 kontrol, dále 2 945 kontrol u zaměstnavatelů s 21–49 zaměstnanci, a je-li tato skupina rozšířena až do počtu 200 zaměstnanců, bylo provedeno celkem 13 408 kontrol. Z hlediska zastoupení podle velikosti podniků nejpočetnější kategorií představovala kategorie 10–49 zaměstnanců (5 652 kontrol, tj. 34,4 %), kategorie 1–9 zaměstnanců (4 751 kontrol, tj. 28,9 %) a kategorie 50–200 zaměstnanců (3 005 kontrol, tj. 18,3 %).

Kontrolní činností v oblasti BOZP, včetně řešení pracovních úrazů, bylo zjištěno celkem 37 643 nedostatků v 74 111 případech s násobností. Za hrubá porušení právních předpisů bylo kontrolovaným subjektům uloženo celkem 1 104 sankcí ve výši 36 296 360 Kč.

2.2.1. Stavebnictví

V rámci kontrolní činnosti v roce 2007 oblastní inspektoráty práce prováděly kontrolní akci zaměřenou na stavebnictví, dále prováděly kontroly u subjektů v souvislosti se vznikem smrtelného pracovního úrazu nebo pracovního úrazu s hospitalizací delší než 5 dnů.

Ve stavebnictví dlouhodobě přetrvávají nepříznivé ukazatele pracovní úrazovosti, a to zejména vysoké počty smrtelných a pracovních úrazů s hospitalizací. Vysoká úrazovost byla hlavním důvodem k zadání kontrolní akce, která byla zaměřena na omezení rizik vznikajících při pracích ve výškách, při zemních pracích, při dopravě na staveništi a při montážních pracích.

Celkem bylo provedeno 2 337 kontrol u 1 791 subjektů v odvětví stavebnictví, při kterých bylo zjištěno 12 707 závad v násobnosti.

Při kontrolách byly zjišťovány zejména tyto závady:

- nedostatečná koordinace provádění jednotlivých prací a nedostatečná vzájemná informovanost o rizicích na staveništích, kde pracuje více zhotovitelů; bezpečnostní rizika plynoucí ze souběhu prací jsou zpravidla v zájmu dodržení termínů přehlížena; informace o rizicích, která vznikají při činnostech více zhotovitelů, jsou mezi dodavateli stavebních prací prováděny ústně a o těchto informacích není vedena dokumentace,
- rozsah školení zaměstnanců o právních předpisech BOZP na jedné straně výrazně přesahuje činnost zaměstnanců a na druhé straně v mnoha případech chyběl dostatečný důraz v obsahu školení pro výkon konkrétní práce; v osnovách školení jsou uváděny již neplatné předpisy, chybí pokyny pro kvalifikované provádění přidělovaných prací a zaměstnanci nejsou seznamováni s riziky pro konkrétní činnost na stavbě,
- při pracích ve výškách nejsou zajištěny volné okraje staveb a jejich konstrukční části, popř. okraje dočasných stavebních konstrukcí (podlahy, výtahové šachty, schodiště, podesty, apod.) technickou ochrannou konstrukcí,
- technické konstrukce pro práce ve výškách (zejména lešení) nejsou dostatečně pevné, stabilní a odolné; závady spočívají v nedostatečném zajištění stability a tuhosti konstrukcí lešení kotvením a úhlopříčným ztužením, v nedostatečném provedení pracovních podlah lešení; technické konstrukce nejsou předány a převzaty do užívání,
- při použití osobního zajištění k ochraně proti pádu nejsou vytvořeny potřebné podmínky tak, aby byla zajištěna účinná ochrana uživatelů OOPP i při pohybu na střeších (kotvicí místa, atd.),
- při zajišťování zemních prací na veřejném prostranství není provedeno zajištění výkopů pevným zábradlím nebo zábranou a nejsou zřizovány přechodové lávky s oboustranným zábradlím pro chodce; pomocná bezpečnostní zařízení u výkopů (pažení ohrazení a přístupy) nejsou kontrolována a řádně udržována v případech, kdy jsou zemní práce přerušeny,
- neprovedení ohrazení staveniště či jiné zabezpečení prostoru proti vstupu nepovolaných osob zejména u menších staveb (rodinné domky), prováděných v méně frekventovaných prostorách měst a obcí,
- přetrvávání nedostatků v péči o technický stav strojů a zařízení; při provozu a používání strojů neprovádění kontrol stavebních strojů a zařízení nejméně jednou za 12 měsíců,
- nezpracování systému bezpečné práce (SBP), který je základním předpisem pro používání jeřábů; zejména u zhotovitelů, kteří provozují vlastní nebo si pronajímají cizí autojeřáby a hydraulické jeřáby pro zvedání břemen na stavbách či ve skladovacích prostorách,
- nezajištění pravidelných revizí staveništních elektrických zařízení; na prozatímních elektrických zařízeních staveb byly zjištěny i další nedostatky, jako např. nechránění elektrických přívodů proti poškození, nevhodné umístění elektrických rozvaděčů, jejich chybějící označení, technické závady v ochraně proti úrazům elektrickým proudem, nedostatečné krytí apod.

Výsledky kontrol prokázaly oproti minulým obdobím mírné zlepšení. U většiny malých a středně velkých zaměstnavatelů ve stavebnictví neexistuje účinný systém vnitřní kontroly v zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Pomalu se zlepšuje situace při provozování technických zařízení díky novým typům lešení, strojů a zařízení, přetrvává liknavost podnikatelských subjektů při plnění povinností zaměstnavatele, převážně v oblasti školení zaměstnanců, v oblasti vyhledávání, hodnocení a odstraňování rizik.

2.2.2. Doprava

V rámci plánované kontrolní činnosti za oblast nákladní dopravy a hromadné přepravy osob v roce 2007 oblastní inspektoráty práce realizovaly pokračující celorepublikový úkol Dodržování stanoveného pracovního režimu řidičů kamionové dopravy a hromadné přepravy osob, kontrola poskytování dovolené, vyplácení cestovních náhrad a mezd. U zaměstnavatelů bylo již v předchozím období zjišťováno porušování předpisů upravujících pracovní podmínky řidičů. Bylo zřejmé, že v důsledku tohoto porušování narůstá v silniční dopravě počet dopravních nehod, jejichž příčinou byl mimo jiné mikrospánek řidičů.

V rámci stanoveného úkolu bylo provedeno 583 kontrol u 499 podnikatelských subjektů. Pouze deset podnikatelských subjektů ze všech kontrolovaných vyhovělo a inspektoři mohli konstatovat, že u nich nedocházelo k porušování právních předpisů ve sledovaných oblastech. Za zjištěná porušení bylo uloženo 95 pokut v celkové výši 1 628 583 Kč.

Cílem úkolu bylo přispět ke snižování pracovní úrazovosti při jízdách na pozemních komunikacích a potažmo na dopravních nehodách. Kontrolami dodržování pracovního režimu řidičů byl vyvíjen tlak nejen na dopravce, ale i na samotné řidiče, aby dodržovali stanovené limity řízení, čerpali bezpečnostní přestávky a vozidla řídili po dostatečném odpočinku. Vytýčenými oblastmi zaměření kontroly byl dán předpoklad pro zvýšení bezpečnosti v silniční dopravě, bezpečnou práci řidičů a snižování pracovní úrazovosti a nehodovosti v dopravě.

Tabulka 2-5: Srovnání počtů pracovních úrazů za roky 2006 a 2007

rok	Počet pracovních úrazů		
	ostatních	s hospitalizací nad 5 dnů	smrtelných
2006	3 775	77	21
2007	3 321	69	21

Oblastní inspektoráty práce chtěly tímto úkolem přispět k naplnění trendu EU při snižování úrazovosti. Pro Českou republiku byla stanovena "Národní strategie bezpečnosti silničního provozu", která si klade za cíl do roku 2010 snížit počet usmrcených v silničním provozu na polovinu. Z tabulky pracovních úrazů nutno konstatovat, že se počet smrtelných úrazů oproti roku 2006 nesnížil.

2.2.3. Zemědělství a lesnictví

Zemědělství a lesnictví patří mezi odvětví s trvale vysokou úrazovou četností. Cílem kontrolní činnosti bylo preventivní působení v oblasti BOZP v souvislosti s potřebou snížení počtu pracovních úrazů v tomto odvětví. Celkem bylo šetřeno 32 pracovních úrazů, z toho bylo 20 smrtelných (10 v zemědělství a 10 v lesnictví). Meziročně došlo v tomto odvětví k celkovému snížení pracovní úrazovosti o 12,4 %, tj. o 657 pracovních úrazů, což je pozitivní zjištění, které ovšem nemůže svědčit o systematičnosti v práci při zajišťování BOZP v tomto odvětví. Při kontrolách byla věnována pozornost činnosti s vyšším potencialem rizikem, a to na chov skotu, práci s mechanizačními prostředky a na těžbu dříví. Celkem bylo zjištěno 88 nedostatků, za které byly uloženy pokuty ve výši 450 000 Kč.

2.2.4. Manipulace s materiálem

Kampaň organizace SLIC „Ruční manipulace s břemeny“ probíhá ve všech členských státech Evropského společenství. V roce 2007 byla zaměřena na oblast dopravy a pečovatelské služby.

V oblasti zaměřené na dopravu bylo zkontrolováno 143 subjektů, u kterých bylo zjištěno 156 porušení. Ve 40 % případů byla porušení řešena ústní domluvou, v 50 % případů písemným opatřením a v 10 % byla uložena pokuta. Převážná část kontrol proběhla ve vnitrozávodové a ve spediční dopravě. Celkem bylo v rámci této kontrolní akce uloženo za správní delikt 21 pokut v celkové výši 384 666 Kč.

V oblasti zaměřené na dopravu bylo zejména v případě letišť zjišťováno, že zaměstnanci provádějí ruční manipulace se zavazadly cestujících a s náklady zboží přepravovaného leteckými společnostmi ve vynuceném rytmu, kdy doba nakládky a vykládky břemen je určována dohodami mezi přepravci a letištěm. Zaměstnanci při manipulaci současně vykonávají pohyb v předklonu s otáčením v bederní části páteře a v předklonu, přenášením nebo poposunováním. Zavazadla cestujících jsou převážně dobře uchopitelná, avšak břemena „cargo“ (často pytle a vaky), která jsou obtížně uchopitelná nebo velmi objemná, popřípadě o vysoké hmotnosti s obtížnou ruční manipulací, zejména v nákladovém prostoru letadla.

Touto manipulací se zabývají zaměstnanci pracující v řádném pracovním poměru nebo na dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr. Muži manipulují s břemeny o hmotnosti nad 30 kg a často i 40 kg nebo musí vynaložit k posunutí břemene o hmotnosti 50 kg sílu o velikosti cca 500 N. Četnost posunování a zvedání břemen popsané hmotnosti rozhodně překračuje úroveň 200 hodnotících bodů; nepřekračuje ale úroveň 500 hodnotících bodů manipulace s břemeny.

Z hodnocení rizik metodou KIM zjištěná hodnota rizika výrazně překročila úroveň 50 bodů stanovených pro pásmo č. 4 a představuje tak: „Vysokou zátěž, výskyt fyzického přetížení je pravděpodobný a je nutné změnit uspořádání pracoviště a řešením je snížení hmotnosti, zlepšení pracovních podmínek nebo zkrácení doby zátěže“.

V oblasti zaměřené na péči o klienty ve zdravotní a sociální péči bylo zkontrolováno 154 subjektů, u kterých bylo zjištěno 189 porušení. Zjištěná porušení byla ve 35 % řešena ústní domluvou, ve 40 % písemným opatřením a v žádném případě pokutou.

V oblasti zaměřené na péči o klienty ve zdravotní a sociální péči bylo zjišťováno, že zaměstnavatelé věnují dostatečnou pozornost manipulaci s pacienty a pravidelně provádějí školení a nácvik činnosti u zaměstnanců, pod dohledem fyzioterapeutů a rehabilitačních pracovníků. Školení byla zaměřena ke správným zásadám manipulace s pacienty. Tato školení probíhala zejména na pracovištích s pohybově nejvíce postiženými pacienty, s nejčastější potřebou péče, manipulace a rehabilitace. Kontroly na exponovaných pracovištích prokázaly vysokou úroveň vybavení manipulačními prostředky pro péči o pacienty. Na pracovištích s nižší exponovaností byla ale zjišťována nižší úroveň vybavení. K prováděné manipulaci byly k dispozici manipulační prostředky, ke kterým patřily manipulátory, manipulační vozíky, prosté manipulační vozíky, sprchovací vany, rollboardy a případně strykery.

V nejvíce exponovaných případech bylo zjištěno, že zdravotní sestry i fyzioterapeuti provádějí jednotlivě za pracovní den více než 40 úkonů (činností), spočívajících ve zvedání nebo posunování a více než 4 hodiny provádějí držení pacientů. Fyzická náročnost skutečného zatížení žen v rámci prováděných manipulačních úkonů byla přepočítána na manipulaci s břemenem o vyšší hmotnosti než 15 kg. Manipulace byla prováděna za hlubokého nebo dalekého předklonu, případně i za současného natočení trupu v mírnějším předklonu, přičemž obecné pracovní podmínky byly hodnoceny jako dobré s dostatečným prostorem, bez překážek.

Z hodnocení rizik metodou KIM hodnota rizika v těchto exponovaných případech výrazně překročila úroveň 50 bodů stanovených pro pásmo č. 4 a představuje: „Vysokou zátěž, výskyt fyzického přetížení je pravděpodobný a je nutné změnit uspořádání pracoviště a řešením je snížení hmotnosti, zlepšení pracovních podmínek nebo zkrácení doby zátěže“.

Přehled výsledků kontrol v obou oblastech kampaně byl zapracován souhrnně do formulářů předložených Výborem SLIC.

Kampaň potvrdila, že v rámci ruční manipulace s břemeny v oblastech, na které byla kampaň SLIC zaměřena, jsou zúčastnění zaměstnanci vystaveni zvýšenému zatížení.

2.2.5. Terciární sféra

Kontrola systému BOZP v malých a středních podnicích byla mimo jiné zaměřena i do terciární sféry, kde bylo kontrolováno 405 subjektů. Zde bylo provedeno 537 kontrol. V rámci kampaně SLIC probíhala kontrola dodržování předpisů při ruční manipulaci s břemeny. Současně s probíhajícím úkolem byla kontrolována i terciární sféra v souladu s požadavky vrchních inspektorů (SLIC). Bylo uloženo realizovat v rámci kampaně i kontroly v oblasti péče o klienty ve zdravotnictví a sociální péči (s přednostním zaměřením na nemocnice, pečovatelské domy či domovy důchodců a pečovatelské domy pro duševně nebo tělesně postižené). Z výsledků vyhodnocení závěrečné kontrolní činnosti zaměřené na dodržování předpisů při ruční manipulaci s břemeny vyplynulo, že u kontrolovaných 154 subjektů bylo zjištěno 189 porušení. Celkem za terciární sféru (mimo průmyslovou výrobu, zemědělství, dřevařský průmysl, dopravu, stavebnictví apod.) bylo zjištěno 222 nedostatků a uloženy pokuty ve výši 185 000 Kč (jedná se o rozhodnutí již pravomocná).

2.2.6. Průmysl

Hlavní kontrolní činnost byla soustředěna na kontroly systému BOZP v malých a středních podnicích, působících v rozličných oblastech průmyslu. Cílem kontrolní činnosti bylo preventivní působení v oblasti BOZP. Při výběru subjektů ke kontrolám byly upřednostňovány subjekty, u kterých ještě nebyla provedena kontrola nebo byla provedena pouze kontrola v souvislosti se šetřením příčin vzniku závažných pracovních úrazů. Předmětem kontroly bylo ověření, jak jsou u malých a středních subjektů plněny závazné právní předpisy v oblasti BOZP. Zejména byl kontrolován systém obecné prevence rizik, péče o pracovní podmínky, stav pracovišť a provozovaných pracovních zařízení, případně používaná technologie.

Kontrolováno bylo celkem 4 944 subjektů, u nichž bylo zjištěno 22 333 porušení závazných právních předpisů s násobností 47 389. Nejvíce kontrolovaných subjektů působilo v oboru výroby potravin (599), dále v dřevařském průmyslu (558), ve výrobě strojů (454), při výrobě pryžových a plastových výrobků (292) a dalších.

Nejčastěji byly zjišťovány tyto nedostatky:

- neprovádění předepsaných prohlídek, kontrol a revizí provozovaných zařízení,
- nedostatečné manipulační a skladovací prostory,
- neprovádění činností ve vyhledávání, hodnocení a přijímání opatření v oblasti rizik,
- neinformování zaměstnanců o existujících rizicích,
- neprovádění školení zaměstnanců v bezpečném způsobu provádění přidělených prací,
- nevytváření podmínek pro bezpečný výkon práce,
- nezpracovávání místních provozních bezpečnostních předpisů,
- nevedení předepsané provozní dokumentace,
- neprovádění pravidelných ročních kontrol BOZP,
- nesystematičnost práce v oblasti BOZP,

- neexistence pravidelné činnosti bezpečnostního managementu.

S ohledem na preventivní působení úkolu, zejména u nově vznikajících subjektů, byly pokuty ukládány jen ve výjimečných případech za závažná nebo opakovaná zjištění neplnění závazných bezpečnostních předpisů. Pokuty byly uloženy 407 subjektům, tj. necelých 8,2 % z celkového počtu kontrolovaných subjektů.

V chemickém průmyslu byla v roce 2007 činnost inspektorů zaměřena na plnění úkolu Integrované inspekce podle zákona o prevenci závažných havárií a na šetření pracovních úrazů způsobených chemickými látkami. Celkem bylo šetřeno 34 pracovních úrazů, z toho 8 smrtelných z oblasti koksárenství, chemické výroby a výroby plastů.

2.3. Výsledky kontrolní činnosti v oblasti prevence závažných havárií

V loňském roce proběhla pravidelná integrovaná inspekce na základě požadavků zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií, ve vybraných objektech nebo zařízeních, v nichž jsou umístěny nebezpečné chemické látky.

Integrovanou inspekci podle zákona o prevenci závažných havárií provedly oblastní inspektoráty práce společně s ostatními orgány státní správy podle plánu vypracovaného ČIŽP. Inspektoři OIP prováděli kontroly podle předem připravených kontrolních seznamů. Určení tématického okruhu pro kontrolu umožnilo poukázat na nedostatky v kontrolovaných subjektech. Bylo provedeno 119 kontrol, z toho 31 u subjektů skupiny A, 85 u subjektů skupiny B a u 3 nezařazených subjektů. Počet 563 zjištěných porušení plnění povinností z celkového počtu 1035 nedostatků měl vzestupný trend. Tato skutečnost jenom potvrdila význam pravidelně prováděných inspekcí ve vybraných subjektech. Nejvíce zjištěných nedostatků bylo na pracovištích, kde zaměstnavatel nevytvářel bezpečné a zdraví neohrožující pracoviště (77 případů). V dalších 78 případech bylo zjištěno, že zaměstnavatel nezajistil údržbu, zkoušky a revize elektrického, plynového nebo tlakového zařízení. V 58 případech zaměstnavatel nevyhledával a nehodnotil rizika. Za zjištěné závažné nedostatky bylo uděleno 5 pokut v souhrnné výši 237 000 Kč. Mezi klady patří zjištění, že u 22 kontrolovaných subjektů nebyly zjištěny nedostatky. V roce 2007 nedošlo k žádné závažné havárii způsobené vybranými nebezpečnými látkami. Přijatá opatření po provedených kontrolách účinně přispívají k prevenci závažných havárií.

2.4. Kontrola příčin a okolností pracovních úrazů a nehodových událostí

Inspekce práce v roce 2007 obdržela 63 411 záznamů o vzniku pracovního úrazu; z toho bylo 192 smrtelných a 1 102 s hospitalizací delší než 5 dnů. OIP šetřily v roce 2007 celkem 445 pracovních úrazů. Z rozboru obdržených záznamů vyplývá, že nejčastější činností, při které došlo k úrazům, byla osobní doprava, při které zahynulo 54 osob a došlo k 239 úrazům s hospitalizací delší než 5 dnů. Druhou nejčastější činností bylo zacházení, manipulace a zpracování hmotných věcí, rostlin a živočichů při které zahynulo 49 osob a došlo k 315 úrazům s hospitalizací delší než 5 dnů. Třetí nejčastější činností bylo provádění oprav, při které došlo k 12 smrtelným úrazům a 36 úrazům s hospitalizací delší než 5 dnů. Z hlediska zdroje pracovních úrazů byly nejčastějším zdrojem motorové silniční dopravní prostředky, které zapříčinily 56 smrtelných pracovních úrazů a 158 úrazů s hospitalizací delší než 5 dnů. Druhým nejčastějším zdrojem pracovních úrazů byla ostatní zvýšená pracoviště - pády osob z výše, které způsobily 36 smrtelných pracovních úrazů a 127 úrazů s hospitalizací delší než 5 dnů.

Nejčastější příčinou smrtelných úrazů bylo stejně jako v předešlém roce používání nebezpečných postupů a způsobů práce včetně jednání bez oprávnění nebo proti zákazu a prolévání v ohroženém prostoru (v 59 případech), špatně nebo nedostatečně odhadnuté riziko (v 37 případech) a ohrožení jinými osobami (v 21 případech).

2.5. Posuzování projektových dokumentací staveb

Oblastní inspektoráty práce jako dotčené orgány státní správy se v roce 2007 vyjádřily k 3 196 projektovým dokumentacím staveb, jejich změnám a změnám v užívání staveb. Výběr dokumentace byl prováděn v souladu s vnitřním předpisem SÚIP. Ve svých vyjádřeních OIP upozorňovaly předkladatele na nedostatky v naplňování právních předpisů k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení a předcházely touto činností možným pracovním úrazům, haváriím apod.

Inspektoráty provádějí touto činností prevenci v zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení z hlediska budoucího provozu.

Pro sjednocení přístupů jednotlivých stavebních úřadů v požadavcích na účast OIP při výběru dokumentací k vyjádření a následně při účasti na kolaudacích byly některými inspektoráty opět navštíveny největší stavební úřady a na společném jednání byl vysvětlen způsob vyjádření k projektovým dokumentacím staveb dle zásad SÚIP.

Předkládané projekty shodně jako v minulých letech zpravidla upřednostňovaly architektonické a technické řešení, aniž se důsledně zabývaly bezpečností a ochranou zdraví při provádění, užívání a udržování staveb, včetně působení předvídatelných vlivů. Z projektů je již dlouhodobě patrná neznalost předpisů souvisejících s BOZP, proto také velká většina předkládaných dokumentací neobsahovala náležitosti potřebné pro jejich posouzení z pozice OIP. V případě, že závady nebyly takového charakteru, aby bránily vydání stavebního povolení, bylo odstranění závad požadováno v dalším stupni schvalování projektové dokumentace.

Nejčastěji zjišťované nedostatky při posuzování dokumentací se týkaly:

- řešení BOZP - v budoucím provozu, při výstavbě, při nebezpečných pracích, při vlivu na široké prostředí; použití neplatných předpisů,
- dispozice - umístění strojního a technologického zařízení vzhledem ke stanovišti obsluh; podlah, úprav přístupů pro invalidní občany aj.,
- vertikálních komunikací - schodišť, ramp, žebříků, povrchů komunikací,
- vnitřních komunikací - šířek, podchozích výšek, lávek, galerií, ochozů, pracovních plošin, vrat, vjezdů, povrchů komunikací,
- elektrických zařízení - projektová dokumentace nebyla vypracována v požadovaném rozsahu, nebyl vypracován protokol o určení vnějších vlivů dle ČSN 33 2000-3 a ČSN 33 2000-5-51,
- plynových zařízení - projektová dokumentace neobsahovala upozornění na zkoušky zařízení (tlakové zkoušky, funkční zkoušky), ani způsob předávání.

2.6. Povolování a kolaudace staveb

Účast na kolaudačních řízeních je ze strany oblastních inspektorátů práce nedílnou součástí prevence vzhledem k tomu, že v této fázi lze podchytit řadu nedostatků z oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které by později během provozu mohly vést ke zbytečným

pracovním úrazům či haváriím. Proto je cílem účasti na kolaudačních řízeních ověření, do jaké míry je stavba připravena na uvedení do užívání a zda splňuje požadavky k zajištění bezpečnosti práce a bezpečnosti technických zařízení.

Při účasti na kolaudačních řízeních byly navštíveny především stavby většího rozsahu a stavby se zvýšenými riziky vzniku pracovních úrazů. Prakticky se jednalo o stavby, kde byla v rámci stavebního řízení posuzována projektová dokumentace. Konkrétně se činnost OIP soustředila především na velké stavby ekologického charakteru, intenzifikace výroben, např. kyslíkárny, petrochemie, stavby celoplošné plynofikace, plynové kotelny, čistírny odpadních vod. Kromě staveb v energetice byl zájem inspektorů soustředěn na provoz a výrobní objekty v rámci průmyslových zón, na chemické provozy, na stavby odstraňující ekologické zátěže atd. Všeobecně lze říci, že spolupráce se stavebními úřady je dobrá, a ze strany pracovníků stavebních úřadů velmi oceňovaná.

Součástí každého řízení je kontrola plnění požadavků oblastních inspektorátů práce, které byly uplatněny při posuzování projektových dokumentací předložených stavebníkem či projektantem v rámci stavebního řízení. Ze závazných stanovisek, která byla OIP vydána pro kolaudační řízení, vyplynulo, že stavebníci požadavky plní.

Mezi nedostatky, které se při kolaudacích objevovaly, patřilo dokončování částí staveb těsně před kolaudací nebo ještě v průběhu kolaudačního řízení, takže nebyly provedeny revize zařízení, dokončovala se montáž technologie, chybělo barevné označení a výstražné tabulky. V konkrétních případech při celkové nedokončenosti stavby, případně nevybavení technologickým zařízením, které dle projektové dokumentace staveb mělo být namontováno, nebyl vydán souhlas s uvedením stavby do provozu. V roce 2007 se inspektoři práce zúčastnili celkem 3 204 kolaudačních řízení.

2.7. Poradenská činnost

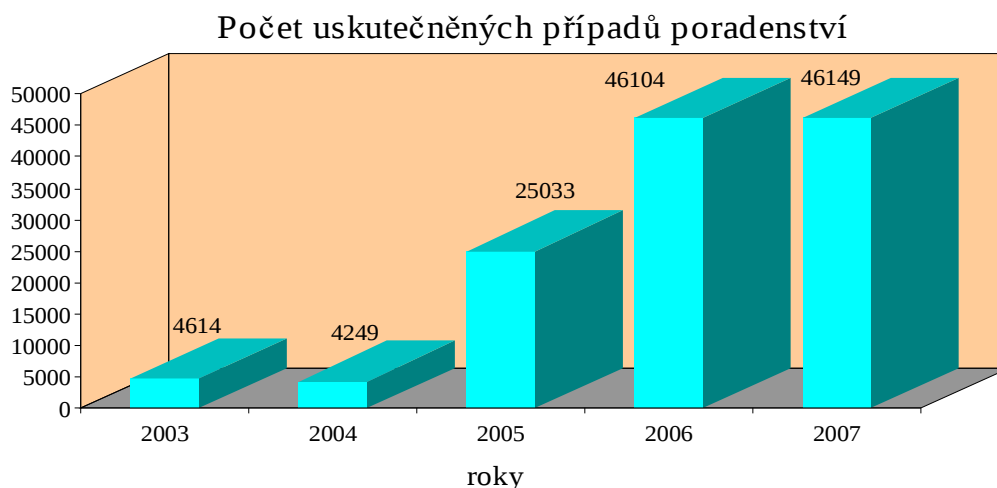
Bezúplatná poradenská a konzultační činnost je poskytována na všech pracovištích v průběhu stanovených poradenských dnů, tj. zpravidla v pondělí a ve středu, případně po předchozí dohodě kdykoliv v průběhu pracovního týdne na inspektorátu. Kromě toho je poskytována v dalších krajích v regionálních kancelářích zřízených k tomuto účelu OIP, dále pak ve všech bývalých okresních městech zpravidla v objektech úřadů práce. Časový rozvrh v rámci pracovního týdne je stanoven jednotlivými OIP a je zveřejněn na uvedených konzultačních místech a na webových stránkách OIP. Mimo to vychází zpravidla inspektoři vstříc i případným zájemcům o konkrétní poradenství po domluvě a stanovení termínu konzultace. Řada konzultací a poradenství je rovněž poskytována podle požadavku žadatelů telefonicky nebo e-mailem. Odborné poradenství se týká konkrétních složitějších případů v oblastech pracovněprávní nebo oblasti BOZP, případně VTZ. Poradenství je poskytováno vybranými inspektory daného oboru, zpravidla po předchozí domluvě, aby se předešlo poskytování jen základních obecných informací, které žadatele nemusí zcela uspokojit.

Nejčastěji se dotazy týkaly problémů z oblasti mezd, odměňování, uzavírání pracovních smluv, poskytování náhrad, práce přesčas, vydávání zápočtových listů, poskytování dovolené, dodržování předpisů v tuzemské a mezinárodní dopravě a rovného zacházení. Malé procento dotazů tvořily problémy z oblasti bezpečnosti o ochrany zdraví při práci.

Dotazy se objevují i při řadě lektorských seminářů a přednášek pořádaných z různých oblastí činností, kterých se již tradičně zúčastňuje především podnikatelská veřejnost. Přednášky byly i v uplynulém roce zaměřeny na otázky nových předpisů s ohledem na požadavky EU, hodnocení rizik, dopravě, strojírenství, plynových a tlakových zařízení, elektrotechniky, stavebnictví aj. Mezi nejčastěji konzultovanou problematiku patřily v oblasti BOZP

požadavky na posuzování způsobilosti zaměstnanců k výkonu pracovní činnosti a uplatňování zákona č. 309/2006 Sb. v návaznosti na praktické plnění povinností zadavatelů stavby, koordinátorů BOZP na staveništích a zhotovitelů stavebních prací (zvláště pak způsob a rozsah zpracování plánu BOZP, k němuž nejsou v předmětné legislativě žádné upřesňující instrukce). Další oblastí byla projektová dokumentace v návaznosti na ustanovení předpisů a norem, postupy při posuzování strojního a technologického zařízení z hlediska BOZP při uvádění do provozu, požadavky na vybavení zaměstnanců OOPP ve vztahu k rizikům práce a postupy zaměstnavatelů při šetření pracovních úrazů.

Graf 2-4

2.8. Program „Bezpečný podnik“

V organizacích, které se zapojily do tohoto programu, se stalo prosazování a propagace systému řízení BOZP již řadu let neoddelitelnou součástí jejich činnosti. Poznatky z aplikace programu dokládají, že u těchto subjektů dochází ke zvyšování úrovně BOZP, úrovně kultury práce a pracovní pohody, a tím i k plnění požadavků „Nové strategie ES v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci“.

Na kontrolách plnění požadavků programu „Bezpečný podnik“ se podílely všechny OIP na základě žádostí podaných subjekty o ověření shody zavedeného systému řízení BOZP s požadavky programu „Bezpečný podnik“. Při kontrolní činnosti OIP ověřily splnění všech požadavků programu, které se na žadatele vztahují, s ohledem na konkrétně vykonávané činnosti. Inspektoři posuzovali, zda tyto subjekty plní požadavky programu týkající se poskytování potřebných informací zaměstnancům a zda jejich znalosti ověřují v rozsahu přiměřeném vykonávaným činnostem. Obdobně postupovali při kontrolní činnosti pracovníků dodavatelských subjektů. V případech, že se u subjektu vyskytli další dodavatelé nebo spolupracující subjekty, ověřili, jak je zajišťována součinnost na úseku prevence rizik, vzájemná informovanost o rizicích mezi jednotlivými subjekty a zda jsou plněny další požadavky stanovené právními předpisy.

V roce 2007 provedly OIP kontroly systému řízení BOZP na základě podané žádosti s kladným výsledkem a doporučením vydat osvědčení, celkem ve 13 subjektech. Z toho 6 subjektů získalo již druhé osvědčení v pořadí a 3 subjekty již třetí osvědčení v pořadí. OIP zároveň prováděly každoroční následné ověřování shody systému řízení v organizacích, které již toto osvědčení vlastní, a to v celkovém počtu 26 organizací. Organizační složky ČEZ, a. s. byly kontrolovány všemi OIP.

Inspektoři hodnotili přístup managementu k plnění požadavků programu u kontrolovaných organizací kladně s tím, že se většině organizací podařilo udržet pracovní úrazovost na nízké úrovni. Pokud byly v průběhu kontroly zjištěny neshody v systému řízení BOZP uplatňovaném v dané organizaci, byly projednány se zástupci vedení a odstraněny v termínu do ukončení kontroly. U žádné z kontrolovaných organizací nebyly zjištěny neshody zásadního charakteru, které by měly za následek předčasné ukončení ověřování shody systému řízení se závěrem nedoporučit organizaci k vydání osvědčení. Ze strany OIP byla konstatována dobrá připravenost k zavedení systému řízení BOZP zejména u těch subjektů, které využily předchozí konzultace s garanty programu na OIP a rovněž zlepšování již zavedeného systému řízení BOZP zjištěné při následných kontrolách u subjektů, které jsou držiteli osvědčení „Bezpečný podnik“. Jedná se zejména o subjekty, ve kterých je zaveden systém řízení jakosti nebo environmentální systém řízení. Rozšiřuje se také počet subjektů, přecházejících na integrovaný systém řízení jakosti, environmentu a BOZP. Začlenění požadavků programu Bezpečný podnik do systémů řízení jakosti a environmentu v organizacích již uplatňovaných, umožňuje kompatibilita jeho požadavků s požadavky těchto systémů řízení.

Přístup organizací k plnění požadavků programu závisí do značné míry na jejich informovanosti o programu Bezpečný podnik ze strany jednotlivých OIP. V souvislosti s tím se osvědčuje postup inspektorů, kteří provádějí informativní konzultace pro management organizací v rámci poradenské činnosti v případě, kdy management subjektu projeví zájem o účast na programu.

Na základě doporučení oblastních inspektorátů práce bylo v roce 2007 předáno osvědčení Bezpečný podnik následujícím subjektům:

Pražská energetika, a. s.	OIP pro hl.m. Prahu
PREdistribuce, a. s.	OIP pro hl.m. Prahu
Energetika Kladno s. r. o.	OIP pro Středočeský kraj
Kovohutě Příbram nástupnická, a. s.	OIP pro Středočeský kraj
Vodovody a kanalizace Jižní Čechy, a. s.	OIP pro Jihočeský kraj a Vysočinu
MIKROP ČEBÍN a. s.	OIP pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj
SMO a. s.	OIP pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj
Teplárny Brno, a. s.	OIP pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj
SLEZSKÉ STAVBY OPAVA s. r. o.	OIP pro Moravskoslezský kraj a Olomoucký kraj
TCHAS, spol. s r. o.	OIP pro Moravskoslezský kraj a Olomoucký kraj
SYNER, s. r. o.	OIP pro Ústecký kraj a Liberecký kraj
MORAVASTAV Kroměříž, spol. s r. o.	OIP pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj
ČEZ, a. s.	Všechny OIP (řídící OIP pro hl.m. Prahu)

2.9. Výsledky kontrolní činnosti v oblasti vyhrazených technických zařízení

2.9.1. Tlaková zařízení

V roce 2007 byly na celostátní úrovni provedeny kontroly tlakových zařízení v rámci hlavního úkolu Bezpečnost práce při provozu chladicích zařízení a kompresorových stanic, plynovodů a plynových zařízení a dalších regionálních úkolů, které uskutečnily oblastní inspektoráty práce podle místních podmínek. Cílem jednotlivých úkolů bylo kontrolou u podnikajících fyzických a právnických osob ověřit plnění opatření k minimalizaci rizik spojených s provozem tlakových zařízení a zajištění bezpečnosti provozovaných zařízení, včetně provádění kontrol a revizí zařízení, a odstranění zjištěných nedostatků.

Z kontrolní činnosti vyplývá, že např. provoz chladicích zařízení je oblastí se zvýšeným rizikem ohrožení života a zdraví jak obsluhy, tak veřejnosti, především s ohledem na používané medium jako je čpavek a v řadě případů i s ohledem na stáří zařízení. Řada provozovaných zařízení je umístěna přímo uvnitř nebo v blízkosti obytných objektů. Formální provádění revizí tuto situaci jen zhoršuje, protože zastírá skutečný stav.

Mezi nejčastěji zjišťované nedostatky a závady u tlakových zařízení patřilo:

- neprovádění pravidelné a řádné údržby, kontrol a revizí,
- nevytváření bezpečného a zdraví neohrožujícího pracovního prostředí a pracovních podmínek vhodnou organizací BOZP při práci, nevyhodnocování rizik a nepřijímání opatření k předcházení rizikům,
- nezajištění odborné a zdravotní způsobilosti obsluh a údržby technických zařízení, jejich školení o právních a ostatních předpisech k zajištění BOZP a neseznámení s pracovním řádem,
- nebyla vedena dokumentace o vyhodnocení rizik, přijatých opatřeních anebo nebyla provedena její aktualizace.

Kontrolní činnost inspekce práce v oblasti tlakových zařízení byla v roce 2007 zaměřena na provoz, údržbu, revize a obsluhu jednotlivých zařízení, a to především na systém prevence, funkčnosti zařízení, způsob provozu a provádění údržby tlakových zařízení, které provozují právnické nebo podnikající fyzické osoby.

2.9.2. Zdvihací zařízení

Kontroly dodržování požadavků právních a ostatních předpisů při provozu zdvihacích zařízení byly prováděny na základě schválených kontrolních akcí.

Při kontrole malých a středních podniků byly u jeřábů a jiných zdvihadel zjištěny nejčastěji nedostatky v oblasti technického stavu konstrukce jeřábů, provozu, kontrol a údržby jeřábů, chybějící (neověřené) zdravotní a odborné způsobilosti obsluhy. Výjimkou nebylo ani zjištění poškozených vázacích prostředků, popřípadě neprovádění jejich kontroly. U části organizací stále přetrvává pouze formální zpracování Systému bezpečné práce pro provoz zdvihacích zařízení (pouze opsané články ČSN), tedy neřešení problematiky na konkrétních pracovištích, případně tento Systém není dále doplňován dle potřeby při zavedení nové výroby nebo pro zlepšení stávajícího stavu.

Kontroly provozu výtahů v organizacích a občanské výbavě byly zaměřeny na odbornou kvalifikaci zaměstnanců, jejich bezpečnost při zjišťování a odstraňování závad, vedení provozní dokumentace, provádění předepsaných kontrol, prohlídek a zkoušek, ověření technického stavu provozovaných výtahů a jejich zabezpečovacích zařízení, provádění předepsané údržby a mazání a způsob zajišťování vyprošťování osob (při poruchách výtahů). Výsledky kontrolní činnosti při provozu výtahů ukázaly, že se stále u těchto zařízení vyskytují nedostatky vyplývající z nedodržování právních předpisů. Provozovatelé nevytvářejí bezpečné podmínky pro činnost výtahů zejména tím, že je provozují v neodpovídajícím technickém stavu a že nejsou prováděny pravidelné kontroly a revize.

Závažným недостатkem je rovněž neodstraňování závad zjišťovaných při kontrolách a revizích výtahů. Velmi často také provozovatelé nevedou odpovídajícím způsobem předepsanou provozní a technickou dokumentaci výtahů nebo tato dokumentace není k dispozici vůbec.

Velké množství zastaralých výtahů bylo zrekonstruováno, nicméně stále jsou provozovány výtahy vyrobené podle dříve platných předpisů, u kterých je riziko úrazu při selhání šachetních dveří a z únavy materiálu důležitých komponentů. Je nutno věnovat zvýšenou pozornost i řádnému provádění servisní činnosti, čištění a mazání.

Je nutno dořešit problematiku závazných předpisů, neboť při provozu výtahů mimo pracovní vztahy nelze vynutit respektování bezpečnostních předpisů.

2.9.3. Elektrická zařízení

Kontroly v oblasti vyhrazených elektrických zařízení byly prováděny ve vazbě na další kontrolní akce, a to kontroly systému BOZP a pracovněprávních vztahů v malých a středních podnicích, kontroly bezpečnosti práce v zemědělství u subjektů zabývajících se rostlinnou výrobou kombinovanou se živočišnou výrobou a při integrovaných inspekcích podle zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií.

Kontroly elektrických zařízení byly zaměřeny zejména na zajišťování bezpečného stavu technických zařízení, jejich elektrických částí nebo souvisejících rozvodů. Bylo kontrolováno plnění povinností provozovatelů při provádění pravidelné údržby zařízení, provádění kontrol a revizí. Pozornost byla věnována též vedení provozní dokumentace a zejména zpracovávání pracovních postupů pro bezpečné provádění prací na elektrických zařízeních v případech, kdy kontrolovaná osoba zhodnotila práci jako složitou s ohledem na hodnocení elektrického rizika.

Důležitou oblastí činnosti byla i účast při povolování staveb, kdy inspektoráty uplatňovaly požadavky právních předpisů k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení s důrazem na vyčerpávající zpracování protokolu o určení vnějších vlivů, a to i vzhledem k požadavkům nařízení vlády č. 406/2004 Sb., o bližších požadavcích na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v prostředí s nebezpečím výbuchu. Zde je třeba konstatovat, že účast nebo minimálně písemné vyjádření inspektorů OIP ke kolaudačnímu řízení je zásadní a je vyžadováno stavebními úřady.

Oblast vyhrazených elektrických zařízení ve smyslu vyhlášky ČÚBP č. 20/1979 Sb. byla zajišťována v rámci kontrolní činnosti systému prevence rizik v oblasti provozu elektrických zařízení:

- systém ochrany před úrazem elektrickým proudem,
- vedení provozní dokumentace,
- požadavky na odbornou způsobilost zaměstnanců,
- fyzický stav provozovaných elektrických zařízení (jištění, dimenzování obvodů atd.).

Mezi nejčastěji zjišťované nedostatky a závady u elektrických zařízení patřilo:

- neřešení hodnocení rizik při práci na elektrických zařízeních,
- nestanovení osoby odpovědné za elektrické zařízení,
- nestanovení lhůt a způsobů kontrol a revizí elektrických zařízení,
- nezajišťování revize elektrických zařízení, náradí a spotřebičů,
- nevyhovující provedení resp. stav EZ s ohledem na vyskytující se vnější vlivy.

2.9.4. Plynová zařízení

Činnost inspekce nad plynovými zařízeními v roce 2007 v rámci celé České republiky byla zaměřena na kontrolu činnosti oprávněných podnikajících fyzických a právnických osob zabývajících se provozem plynových zařízení, a to zejména celorepublikovým hlavním úkolem Bezpečnost práce při provozu chladicích zařízení a kompresorových stanic, plynovodů a plynových zařízení, ale i dalšími regionálními úkoly.

V kotelnách na plynná paliva nebyl vypracován provozní řád plynové kotelny nebo byl zpracován nedostatečně, popř. nebyl aktualizován. V řadě případů provozní řády byly velmi obsáhlé (opis článků zákonných a normativních dokumentů), avšak bez vztahu ke konkrétně

provozovanému zařízení. Chyběly exaktně stanovené úkony obsluhy a určení osoby odpovědné za technický stav plynových zařízení. V předepsaném termínu se neprováděly odborné prohlídky kotlen a v projektových dokumentacích nebyla výpočtem dokladována spotřeba vzduchu pro spalování a větrání.

U spotřebičů do 50 kW nebyly pravidelně prováděny čisticí a kontrolní činnosti na spalinových cestách a dále bylo zjištěno, že umístění uzávěrů plynu bylo před spotřebiči problematické z hlediska přístupnosti a ovladatelnosti (např. ve velkokuchyních, hotelích, restauracích a v objektech veřejného stravování).

Na zařízeních pro rozvod plynu u průmyslových plynovodů, uložených v zemi v areálu kontrolované osoby, nebyly prováděny kontroly úniku plynu (těsnost). Vyskytly se případy, kdy provozovateli nebylo známo přesné dělící místo mezi dodavatelem plynu a provozovaným plynovým zařízením, tj. poloha hlavního uzávěru plynu.

U zařízení pro zvyšování a snižování tlaku plynu provozovatel neprováděl pravidelné kontroly a revize. V regulačních stanicích nebyla aktualizována provozní dokumentace a provozní deník.

Při kontrole plynových zařízení byly zjištěny další nedostatky v tom, že nebyla důsledně vyhledávána a posuzována rizika spojená s provozem plynových zařízení a nebyla obnovována protikoroze ochrana a značení potrubí podle médií.

3. Výzkumná činnost

Po několika úspěšných letech se výzkum v oblasti BOZP zajišťovaný v součinnosti s VÚBP v uplynulém roce pozastavil a kromě běžných úkolů na úrovni spolupráce SÚIP, ale i OIP, kde někteří vedoucí zaměstnanci systému SÚIP byli v hodnoticích komisích k úkolům a činnostem VÚBP, nové výzkumné projekty a výzkumné aktivity v roce 2007 nebyly započaty.

Výzkumný ústav pro systém SÚIP zpracoval v roce 2007 Rozbor pracovní úrazovosti za rok 2006 a dále materiál Náklady a ztráty vyplývající z pracovních úrazů a nemocí z povolání za rok 2006, které jsou přínosem k posuzování rozložení pracovních úrazů po regionech a oborech ekonomických činností včetně rozboru příčin vzniku pracovních úrazů a v neposlední řadě i vlivu pracovních úrazů na celkovou ekonomiku státu.

4. Informační systém SÚIP

Informace na internetovém portálu www.suip.cz a intranetu SÚIP byly dle zadání udržovány v aktuálním stavu podle požadavků uživatelů SÚIP a OIP – programové úpravy podle potřeby, redakční správa příspěvků, příprava anotací, komentářů, grafického provedení, správa struktury a pořadí rubrik ad. Tyto práce probíhají průběžně - denně.

Pro přístup k elektronické poště SÚIP a OIP prostřednictvím veřejné internetové sítě byly zaměstnancům systému SÚIP zajištěny a předány inspektorátům dle jejich požadavků čipové karty MPSV. Neveřejný internetový portál www.sod.cz vzhledem k možnosti přístupu k e-mailové poště pomocí čipových karet z vnějšího internetu ztratil hlavní funkci jako e-mailová schránka dostupná z prostředí vnějšího internetu. Další funkce je přístup

k některým vybraným dokumentům původně určeným pro intranet – doplnění o aktuální interní informace dostupné po ohlášení a ověření heslem. Možná je i přestavba stávajících www.suip.cz stránek na model veřejného webu doplněného o sekci pro registrované, kam by měli přístup pouze zaměstnanci SÚIP s oprávněním k nakládání s neveřejnými dokumenty, případně umožnění vstupu do prostředí intranetu přímo z vnějšího internetu.

V sídle SÚIP v Opavě bylo v roce 2007 vybudováno hlavní datové centrum vybavené moderními technologiemi pro poskytování služeb datového centra a centrálního úložiště dat – databázové centrum, řídicí servery, úložiště elektronické pošty pro SÚIP Opava a část inspektorátů, souborové služby, úložiště pro zálohování a archivaci dat apod. Hlavní datové centrum v Opavě je připojeno do sítě WAN MPSV datovou linkou o kapacitě, která neumožňuje rozsáhlejší replikace dat mezi hlavním a záložním databázovým centrem. Dalším krokem proto bude zvýšení kapacity tohoto připojení.

Bylo dojednáno připojení vybraných konzultačních míst na úrovni okresů do sítě WAN MPSV.

V rámci informačního systému ISD 2005 (sloužícího ke sběru dat z činností SÚIP a OIP) byla do plného provozu uvedena aplikace pro evidenci přijatých podnětů a byli proškoleni zaměstnanci, kteří s ní na SÚIP a jednotlivých OIP pracují. Základní úroveň číselníků pracovněprávních vztahů (pracovní poměr, odměňování a další) je třeba podrobněji rozdělit. Informační systém byl připraven k doplnění o evidenci došlé a odeslané pošty. Do budoucna bude nutné se zaměřit na zjednodušení vyhodnocování dat. Společně s odbory bezpečnosti práce a pracovních vztahů a podmínek je možno rozšířit oblast dat pravidelně vyhodnocovaných a zveřejňovaných v rámci intranetového portálu.

V oblasti IP telefonie („telefonie po internetu“) systému SÚIP byly v roce 2007 učiněny hlavní kroky k realizaci – I. etapa z celkových sedmi – výběr firmy k realizaci, příprava projektových prací a realizace, nákup části technologie. Pokračování realizace úkolu proběhne v letech 2008–2013.

5. Šetření stížností, oznámení a podnětů

Přijaté podněty v roce 2007 byly řešeny v souladu se zákonem č. 251/2005 Sb. a vnitřním předpisem SÚIP. Převážná většina podnětů byla řešena následnou kontrolní činností u subjektů, vůči nimž podněty směřovaly. V roce 2007 bylo takto uskutečněno 2 997 kontrol a 57 následných kontrol k ověření odstranění zjištěných nedostatků u 2 873 subjektů.

Většina přijatých podnětů směřovala do oblasti pracovněprávní, konkrétně se týkala mezd, cestovních náhrad atd. SÚIP a jednotlivé OIP v roce 2007 přijaly 4 952 podání k různým oblastem. Lze říci, že došlo k mírnému snížení počtu podání, což bylo částečně ovlivněno zkvalitněním poradenské činnosti, důslednou kontrolní činností a zvýšením ukládaných sankcí zaměstnavatelům. Z celkového počtu přijatých podání se 210 týkalo oblasti BOZP. Zbývající podněty směřovaly do oblasti pracovněprávních vztahů a pracovního prostředí. Jen u 566 kontrol nebyly zjištěny žádné závady. Za správní delikty zjištěné šetřením podnětů podle zákona o inspekci práce bylo uloženo celkem 653 pokut v celkové výši 13 505 423 Kč. Z toho bylo 41 pokut ve výši 1 531 000 Kč z oblasti BOZP.

Níže jsou uvedeny vybrané oblasti, kde četnost porušení byla nejvyšší, s popisem nejčastěji se vyskytujících závad.

Pracovní poměr a dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr – nedostatky u 1 440 zaměstnavatelů s násobností 24 483

V této oblasti došlo k nejvíce porušením, která se týkala téměř třetiny z celkového počtu zaměstnavatelů a poloviny zaměstnanců. Tato oblast představuje základ pracovněprávních vztahů. Patří sem uzavírání pracovního poměru, jeho změny a ukončení a dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr.

Nejčastěji byla porušována ustanovení zákoníku práce, která stanoví povinnost zaměstnavatele písemně informovat zaměstnance o právech a povinnostech vyplývajících z pracovního poměru, pokud již nejsou obsaženy v pracovní smlouvě. Jednalo se o 1 994 zaměstnavatelů a týkalo se 10 703 zaměstnanců. Zaměstnavatel neinformoval zaměstnance zejména o délce dovolené, o délce výpovědní doby, o stanovené týdenní pracovní době a jejím rozvržení, o mzdě nebo platu a dalších náležitostech souvisejících s odměňováním.

Dalším nejčastěji se vyskytujícím porušením bylo nesplnění povinnosti zaměstnavatele při skončení pracovního poměru vydat zaměstnanci potvrzení o zaměstnání se všemi náležitostmi. Zde došlo k porušení u 792 zaměstnavatelů s násobností 6 963.

Další porušení, která se vyskytovala v mnohém menším rozsahu, se týkala zejména povinnosti zaměstnavatelů pečovat o vytváření a rozvíjení pracovněprávních vztahů, písemné formy pracovní smlouvy a jejího obsahu. Porušení ZP, týkající se obsahu pracovní smlouvy, sice již nebyla tak četná, ale z hlediska pracovního poměru důležitá. Zde se jednalo o 46 zaměstnavatelů s násobností 2 724.

Odměňování zaměstnanců – nedostatky u 1 327 zaměstnavatelů s násobností 9 485

Další oblastí, kde se nejčastěji vyskytovala porušení, je odměňování zaměstnanců. Zahrnuje mzdu, plat a odměnu z dohod, odměnu za pracovní pohotovost a srážky z příjmů z pracovněprávního vztahu.

Častým porušením bylo zejména nedodržení splatnosti mzdy nebo platu, případně nevyplacení mzdy nebo platu nebo některé jejich složky. To se týkalo 594 zaměstnavatelů s násobností 1 729.

Za velmi závažné lze považovat nedodržení nejnižší úrovně zaručené mzdy nebo minimálního mzdového tarifu, což se týkalo 215 zaměstnavatelů s násobností 580.

Pracovní doba – nedostatky u 655 zaměstnavatelů s násobností 5 406

Zde se převážně vyskytovaly nedostatky v evidenci pracovní doby, kterou zaměstnavatel buď nevedl vůbec nebo ji vedl nedostatečně. Jednalo se o 420 zaměstnavatelů s násobností 2 880.

Kontrolami byla zjištěna také pochybení u přestávek v práci, zejména když zaměstnavatel neposkytl nebo neumožnil čerpat přestávku v práci na jídlo a oddech po stanovené době nepřetržité práce. Zde bylo porušení zjištěno u 95 zaměstnavatelů s násobností 320.

Náhrady – nedostatky u 267 zaměstnavatelů s násobností 872

U náhrad docházelo méně často k porušením předpisů než v předchozích oblastech. Nejčastějšími nedostatky bylo nevyplacení náhrad za nevyčerpanou dovolenou, zejména při skončení pracovního poměru - u 123 zaměstnavatelů s násobností 192.

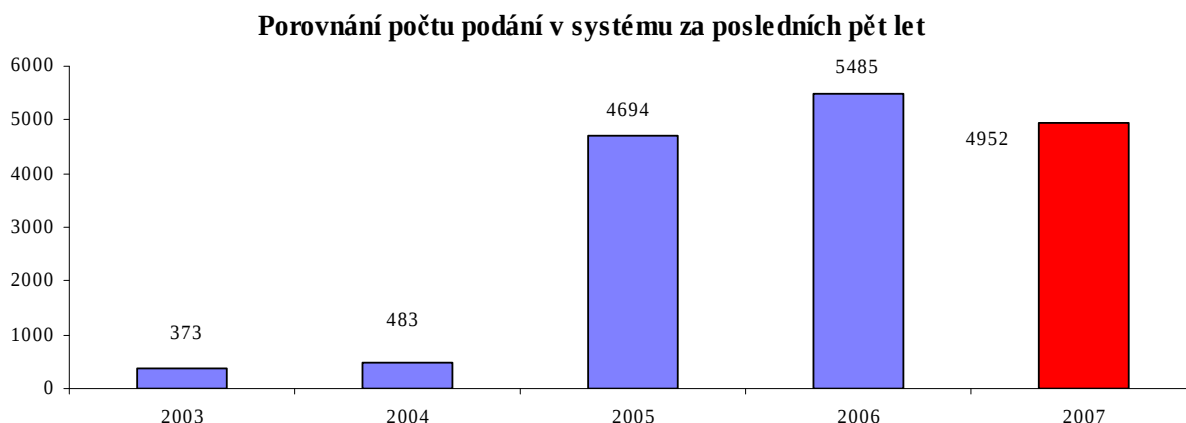
Dovolená – nedostatky u 84 zaměstnavatelů s násobností 403

Zde se zejména vyskytovaly problémy v tom, že zaměstnavatel nevypracoval plán dovolených, neurčil zaměstnanci nástup na dovolenou a neumožnil zaměstnanci dovolenou čerpat.

Rovné zacházení – nedostatky u 70 zaměstnavatelů s násobností 727

V této oblasti bylo zjištěno nejvíce porušení v odměňování, kdy zaměstnavatel nezajistil, aby za stejnou práci nebo práci stejné hodnoty byla poskytována stejná mzda, plat nebo odměna z dohody.

Graf 5-1

Snahou systému SÚIP zůstává, aby inspektoři prošetřili většinu přijatých podnětů, pokud se nejedná o problém mimo jeho kompetence nebo který může rozhodnout výhradně příslušný soud. Obecně však zákon o inspekci práce systému neukládá povinnost se všemi převzatými podněty zabývat, ani nestanovuje lhůty k jejich prošetření.

Tabulka 5-1: Srovnání počtů přijatých podání za poslední čtyři roky

Systém SÚIP	2004	z toho anonymy	2005	z toho anonymy	2006	z toho anonymy	2007	z toho anonymy
Celkem	483	100	4712	198	5485	197	4952	119

Vysoký počet podnětů představuje náročnou práci inspektorů práce, kteří se vedle kontrolní činnosti prováděné u firem, vůči nimž podněty zpravidla směřovaly, museli věnovat celé agendě vyřízení podnětů a případně uskutečňovat součinnost s dalšími orgány státní správy, které v rámci kompetencí odpovídaly za část problematiky podnětů uváděných v podáních.

Řada přijatých podnětů nebyla směřována k provedení kontrolní činnosti, ale podatelé požadovali pomoc při řešení svých požadavků, ať již oprávněných nebo neoprávněných, které pramenily z mnohdy již ukončeného pracovního vztahu. Pokud se OIP rozhodl svou kontrolní činností ověřit dodržování předpisů zaměstnavatelem, nebyl ve výsledku kompetentní spor mezi bývalým zaměstnancem a zaměstnavatelem vyřešit. To se řadě podatelů nelíbilo a opakovaně podávali podněty na různá místa nebo si stěžovali na OIP na nečinnost v jejich záležitostech. Tyto situace, i když ne přímo vinou OIP, mnohdy zkreslovaly poctivou práci inspektorů. OIP se přesvědčily, že kvalitní poskytování základních informací má pozitivní vliv na počet přijatých podnětů. Poskytnutí poradenství týkající se ochrany pracovních vztahů a pracovních podmínek vede často k lepší orientaci žadatelů o informaci.

V roce 2007 bylo přijato 57 podnětů, ze kterých jako stížnost podle správního řádu byly hodnoceny tři podněty. Jeden poukazoval na údajné korupční jednání a dva na nevhodné chování inspektorů při kontrolní činnosti. Žádný ze tří podnětů nebylo možno prokázat. Podnět na korupční jednání byl šetřením Policie ČR jako neprokázaný odložen.

Ostatní podněty poukazovaly na nespokojenost s postupem OIP při řešení dříve podaných podnětů. Zpravidla se jednalo o neuspokojení požadavků podatelů bývalými zaměstnavateli. Šlo o případy, kdy OIP podnět pro časovou tíseň řešil v pořadí přijatých podnětů nebo podnět odložil, případně jeho řešení nebylo v jeho kompetencích.

6. Výchova a vzdělávání zaměstnanců systému SÚIP

6.1. Vzdělávání inspektorů

Odborné semináře představují interní formu vzdělávání v systému orgánů inspekce práce. Jedná se o tematicky zaměřené semináře, které se pořádají v rámci určité specializace (např. doprava, diskriminace v pracovněprávních vztazích apod.), a to v návaznosti na změny legislativy v dané oblasti nebo v souvislosti se zaměřením hlavních úkolů kontrolní činnosti na daný rok.

Obsahem odborných seminářů v roce 2007 tedy bylo seznámení s novými předpisy a metodické proškolení inspektorů o tom, jakým způsobem vést kontrolní činnost v konkrétní oblasti a jak zpracovat výsledky kontrolní činnosti.

6.1.1. Odborné semináře inspektorů v oblasti BOZP a V TZ

V roce 2007 proběhlo sedm odborných seminářů, které byly organizačně zajištěny ve spolupráci s Institutem výchovy bezpečnosti práce v Brně a byly zaměřeny na problematiku:

- prevence havárií,
- dopravy,
- elektrických zařízení,
- průmyslu,
- zdvihacích zařízení,
- tlakových a plynových zařízení,
- programu Bezpečný podnik.

6.1.2. Odborné semináře inspektorů za oblast pracovních vztahů a podmínek

V roce 2007 proběhly dva odborné semináře, které byly organizačně zajištěny kanceláří generálního inspektora Státního úřadu inspekce práce a byly zaměřeny na problematiku:

- mezd a odměňování, cestovních náhrad a zpracování protokolu z kontroly,
- diskriminace.

6.1.3. Doškolovací semináře

V roce 2007 se uskutečnila série seminářů zajišťujících doškolení inspektorů BOZP z pracovněprávní problematiky a inspektorů PPV z problematiky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Tyto doškolovací semináře proběhly v rámci twinningového projektu

Posílení výkonu inspekce práce. Jejich cílem bylo zabezpečit flexibilitu a základní rozsah vědomostí inspektorů v jednotlivých oblastech kontrolní činnosti inspekce práce.

6.2. Výchova a výcvik nových inspektorů-čekatelů

Odborný inspektorský kurz je další formou interního vzdělávání v systému orgánů inspekce práce. V roce 2007 se konaly tři běhy odborného inspektorského kurzu.

Začátkem roku pokračoval IV. běh odborného inspektorského kurzu, který byl zahájen již v roce 2006 (4. 9. 2006) a byl ukončen 26. 1. 2007. Tento běh kurzu se uskutečnil v prostorách Oblastního inspektorátu práce pro Středočeský kraj v Praze. Závěrečnou inspektorskou zkoušku složilo úspěšně 17 inspektorů-čekatelů.

I. běh odborného inspektorského kurzu v roce 2007 byl přeložen do prostor Institutu výchovy bezpečnosti práce v Brně z důvodu nedostatečnosti ubytovacích prostor na Oblastním inspektorátu práce pro Středočeský kraj v Praze a nutnosti rozšířit prostory úřadoven vlastního inspektorátu. I. běh byl zahájen 5. 2. 2007 a ukončen 8. 6. 2007. Závěrečnou zkoušku úspěšně složilo 16 inspektorů-čekatelů.

II. běh odborného inspektorského kurzu byl zahájen 10. 9. 2007. Do konce roku 2007 se uskutečnily tři zácvikové týdny všeobecné části teoretické výuky, běh bude pokračovat v roce 2008.

6.3. Další vzdělávání zaměstnanců orgánů inspekce práce

6.3.1. Aktualizační školení

Účast zaměstnanců orgánů inspekce práce na jednorázových seminářích a školeních pořádaných různými vzdělávacími agenturami byla také v roce 2007 motivována cílem průběžně se seznamovat s aktuálními informacemi v daném oboru.

Zaměstnanci SÚIP také navštěvovali kurzy pořádané Institutem státní správy pro předsednictví České republiky v Radě Evropské unie, který působí v rámci Ministerstva vnitra ČR a zajišťuje vzdělávání v souladu s usnesením vlády č. 1542 ze dne 30. listopadu 2005 o Pravidlech vzdělávání zaměstnanců ve správních úřadech.

6.3.2. Jazyková příprava

V roce 2007 pokračovala výuka cizích jazyků pro vybrané zaměstnance SÚIP v souladu s usnesením vlády č. 1542 z 30. 11. 2005 (dle článku 8 a přílohy č. 3), Příkazem předsedy ČÚBP č. 16/2003 a s ohledem na možnou účast zaměstnanců na pracovních jednáních v zahraničí a na jednáních v souvislosti s přípravou na předsednictví ČR v Radě EU. Výuka probíhala na jednotlivých pracovištích dle sjednaných podmínek.

6.3.3. Školení informačních technologií

V souvislosti s rozšířením a inovacemi programu sběru dat se v roce 2007 uskutečnila školení zaměstnanců v oblasti informačních technologií.

7. Publicita inspekce práce

7.1. Osvěta a propagace

Program osvěty a propagace inspekce práce na rok 2007 vycházel z kompetencí zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, a z cílů Národní politiky BOZP.

Osvěta a propagace byla realizována na základě národního programu osvěty a propagace v systému orgánů inspekce práce a v návaznosti na regionální projekty osvěty a propagace jednotlivých oblastních inspektorátů práce v následujících oblastech:

1. v oblasti vztahu k hromadným sdělovacím prostředkům,
2. v oblasti vztahu k veřejnosti,
3. v oblasti veletrhů a výstavnictví,
4. v oblasti spolupráce s ostatními organizacemi.

7.1.1. Publicita v hromadných sdělovacích prostředcích

V průběhu roku zaměstnanci Státního úřadu inspekce práce podávali v odpovídajícím rozsahu a se zřetelem na zákonné možnosti informace k aktuálním otázkám z činnosti orgánů inspekce práce zástupcům médií celostátního i regionálního formátu (denní tisk, odborné časopisy, rozhlas, televize). K 6. 4. 2007 byla vydána tisková zpráva k činnosti Státního úřadu inspekce práce za rok 2006 a rozeslána hromadným sdělovacím prostředkům. Příspěvky zaměstnanců, publikované v odborném tisku, byly věnované aktuální problematice nových legislativních úprav a jejich aplikaci v praxi inspekce práce nebo informovaly o výsledcích kontrolní činnosti. Zaměstnanci Státního úřadu inspekce práce dále zpracovávali příspěvky do pravidelné rubriky „Inspekce práce“ v měsíčníku Práce a sociální politika, který vydává MPSV.

Ve spolupráci s VÚBP a MPSV vyšla v roce 2007 čtyři čísla Zpravodaje Státního úřadu inspekce práce. Vedle interní distribuce pro potřeby orgánů inspekce práce a MPSV byl Zpravodaj distribuován také Českomoravské komoře odborových svazů, Institutu výchovy bezpečnosti práce, knihovnám a individuálním zájemcům a v nákladu 1500 ks tvořil Zpravodaj středovou přílohu čtvrtletníku Inovace. Byl také k dispozici zájemcům na propagačních akcích, veletrzích apod. V elektronické podobě byla všechna čtyři čísla zveřejněna na webových stránkách Státního úřadu inspekce práce (www.suip.cz) a Výzkumného ústavu bezpečnosti práce, v. v. i. (www.bozpinfo.cz).

7.1.2. Publicita ve vztahu k veřejnosti

V roce 2007 byla v elektronické podobě na CD-ROM vydána Zpráva o činnosti SÚIP za rok 2006 a Roční souhrnná zpráva o výsledcích kontrolních akcí provedených inspekcí práce za rok 2006. Roční zprávy SÚIP byly rovněž zveřejněny na webových stránkách.

SÚIP zajistil pro potřeby kampaně na území ČR dotisk publikace „Posviťme si na břemena!“ k evropské inspekční a komunikační kampani výboru SLIC „Ruční manipulace s břemeny v dopravě a pečovatelských službách v Evropě 2007“, která byla realizována v úzké spolupráci s Evropskou komisí a v rámci Evropského týdne BOZP 2007, který pořádala Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci.

Ve spolupráci s VÚBP zpracovali zaměstnanci SÚIP řadu informačních materiálů o bezpečnosti práce v různých odvětvích pracovní činnosti. Soubor informačních materiálů „Zásady bezpečné a zdravé neohrožující práce“ a soubor informačních materiálů ke kampani Evropský týden BOZP 2007 byly v elektronické podobě zveřejněny na webových stránkách,

v tištěné podobě pak byly distribuovány na oblastní inspektoráty práce k využití v rámci poradenství, konzultací, inspekční činnosti atd. za účelem rozšíření informací mezi širokou veřejnost. Na pracovištích SÚIP a OIP v roce 2007 probíhala propagační a osvětová činnost v rámci bezplatného poskytování základních informací a poradenství zaměstnancům a zaměstnavatelům. Poradenské služby byly poskytovány telefonicky, písemně, při osobních návštěvách i vlastním provádění inspekce. Oblastní inspektoráty práce plnily roli poradního a kontrolního orgánu vůči firmám usilujícím o splnění požadavků programu na zavedení systémového řízení BOZP v podniku a o získání certifikátu „Bezpečný podnik“. V roce 2007 se uskutečnila dvě slavnostní předávání certifikátu „Bezpečný podnik“ zástupcům celkem 13 firem, které splnily požadavky programu.

7.1.3. Veletrhy a výstavnictví

Zástupci orgánů inspekce práce se v říjnu roku 2007 zúčastnili 49. mezinárodního strojírenského veletrhu na Výstavišti v Brně, kde se podíleli na propagaci činnosti orgánů inspekce práce a zajištění provozu výstavního stánku.

OIP vysílaly své zástupce na veletrhy a výstavy především v rámci regionu své působnosti. Zaměstnanci OIP 4.00 se zúčastnili pražských veletrhů PROTHERM, PRAGOINTERIER a Ampér 2007. Zaměstnanci OIP 9.00 spolupracovali na zajištění prezentace orgánů inspekce práce na 49. mezinárodním strojírenském veletrhu v Brně.

7.1.4. Spolupráce s ostatními organizacemi

V roce 2007 pokračovala spolupráce s ABF, a. s., na zajištění Soutěže učňů stavebních oborů (SUSO). Inspektoři oblastních inspektorátů práce byli zastoupeni v hodnotitelských komisích regionálních kol 11. ročníku soutěže pro školní rok 2006/2007. Při zajišťování osvětové a propagační činnosti Státní úřad inspekce práce spolupracoval s VÚBP, při zajišťování vzdělávacích akcí zejména s IVBP a Institutem státní správy pro předsednictví České republiky v Radě Evropské unie. V rámci spolupráce při provádění kontrolní činnosti byly průběžně poskytovány informace z kontrolní činnosti SÚIP, včetně informací o připravovaných legislativních opatřeních, orgánům veřejné správy (Policii ČR, Cizinecké policii ČR, úřadům práce, městským úřadům), kanceláři veřejného ochránce práv, hasičským záchranným sborům atd.

Zaměstnanci oblastních inspektorátů práce v rámci spolupráce s úřady práce byli členy jejich poradních sborů. Lektorsky zajišťovali přednášky z oblasti BOZP či pracovněprávních vztahů pro odborové svazy, regionální hospodářské komory, městské úřady atd. Spolupracovali při tvorbě odborných školicích materiálů.

7.2. Poskytování informací dle zákona č. 106/1999 Sb.

V souladu s ustanoveními § 18 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, předložil SÚIP zprávu ke své činnosti v oblasti poskytování informací za rok 2007:

- počet podaných žádostí o informace – 5
- a počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti – 2;
- počet podaných odvolání proti rozhodnutí – 1;

- opis podstatných částí každého rozsudku soudu ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace – 0
- a přehled všech výdajů, které povinný subjekt vynaložil v souvislosti se soudními řízeními – 0;
- výčet poskytnutých výhradních licencí, včetně odůvodnění nezbytnosti poskytnutí výhradní licence – 0;
- počet stížností podaných podle § 16a (stížnosti na postup při vyřizování žádosti o informace) – 0;
- další informace vztahující se k uplatňování tohoto zákona:

Informace dle ustanovení § 5 zákona č. 106/1999 Sb. byly zveřejňovány v elektronické podobě na internetových stránkách SÚIP, v listinné podobě pak na pracovištích SÚIP a oblastních inspektorátů práce. Dotazy občanů, institucí a novinářů na informace byly zodpovídaný v průběhu celého kalendářního roku. Tyto požadavky se vyřizovaly v rámci bezúplatného poskytování základního poradenství, spolupráce s orgány státní a veřejné správy či spolupráce s jinými institucemi, v rámci propagace činnosti inspekce práce či osvěty v oblasti pracovního práva a v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a nebyly zařazovány do evidence žádostí o informace podle výše zmiňovaného zákona.

8. Spolupráce s orgány a organizacemi, mezinárodní spolupráce

8.1. Spolupráce systému SÚIP s orgány a organizacemi

V roce 2007 nadále pokračovala spolupráce s organizacemi, se kterými byla zahájena již v předchozích letech. Při kontrole příčin a okolností pracovních úrazů a nehodových událostí spolupracovaly jednotlivé OIP ve svých regionech s orgány Policie ČR, s Drážním úřadem a dalšími příslušnými orgány. Zaměstnanci OIP spolupracovali v rámci svých regionů s krajskými, živnostenskými a finančními úřady, úřady práce, stavebními úřady, městskými a obecními úřady, správami sociálního zabezpečení, zdravotními pojišťovnami, Horskou službou, Hospodářskou komorou ČR, obvodními báňskými úřady, orgány ochrany veřejného zdraví, odborovými orgány, odborovými organizacemi a orgány činnými v trestním řízení. Spolupráce s odbory se ukázala jako oboustranně prospěšná, především v oblastech pracovněprávních a při řešení některých podnětů zaměstnanců větších nebo zahraničních firem.

Trvalou součinnost při řešení problémů inspekce práce udržuje systém SÚIP s odborovými svazy, dále pak s ČMKOS, ČOI, ČIŽP, ČBÚ, ČSÚ, HZS, ČIA, RHSD ČR a RKS při MPSV. Byla navázána užší spolupráce při řešení podnětů a stížností občanů s Kanceláří veřejného ochránce práv.

8.2. Mezinárodní spolupráce v systému SÚIP

Zákon č. 251/2005 Sb., kterým byl zřízen SÚIP a OIP, zásadně neovlivnil oblast mezinárodní spolupráce.

8.2.1. Oblasti mezinárodní spolupráce

Mezinárodní pracovní setkání

26. – 27. 4. 2007: setkání inspekčních orgánů ČR, Rakouska a Slovenska v Čejkovicích. Tématem setkání bylo projednání problematiky v oblasti dopravy, přeshraniční prosazování bezpečnosti práce a pracovních podmínek, nelegální práce a nelegální zaměstnávání, pracovní rizika, která jsou předmětem směrnice EU, pracovní doba ve zdravotnictví a výměna informací o dodržování bezpečnosti práce a pracovních podmínek zahraničními subjekty.

27. – 28. 6. 2007: setkání ve Skalském Dvoře se zástupci inspektorátů Slovenské republiky spojené s vyhodnocením twinningového projektu „Posílení výkonu inspekce práce“ a výměnou zkušeností z oblasti ilegálního zaměstnávání, společných kontrol SÚIP a Národního inspektorátu práce řidičů kamionové dopravy na společné hranici.

Spolupráce s Inspektorátem práce ve Varšavě (Polsko)

Vytvořena spolupráce při šetření podnětů podaných prostřednictvím Inspektorátu práce ve Varšavě. Stížnosti se týkaly většinou špatných pracovních podmínek polských občanů zaměstnaných v českých firmách.

24. – 25. 6. 2007: jednání na polském inspektorátu práce ve Varšavě. Zúčastnili se Bc. Ludmila Hájková, Ing. Jaromír Elbel a Ing. Ladislav Baron. Cílem cesty byla výměna informací a navázání spolupráce mezi Národním inspektorátem práce a Státním úřadem inspekce práce ve věci kontrolní činnosti zaměstnavatelů na základě podnětů jedné strany, zejména zaměstnávání cestou agentur práce.

8.2.2. Účast a práce v mezinárodních organizacích

Výbor vrcholných inspektorů práce (SLIC)

Do funkce zástupce České republiky, který se zúčastňuje plenárních zasedání tohoto Výboru (2x ročně) byl jmenován v roce 2007 na nové období generální inspektor Mgr. Ing. Rudolf Hahn, který zastupuje Státní úřad inspekce práce, a MUDr. Anežka Sixtová, která zastupuje Ministerstvo zdravotnictví. Účast ČR v tomto Výboru je nutná, neboť ČR je jedním ze členských států EU. Tento Výbor je poradním orgánem Evropské komise.

Plenární zasedání se uskutečnilo:

- 24. – 25. 5. 2007 v Dortmundu (Německo)
- 29. – 30. 10. 2007 v Lisabonu (Portugalsko)

Na každém plenárním zasedání jsou projednávány kampaně, které by bylo vhodné zavést nebo rozšířit za účelem osvěty BOZP, např. kampaň Ruční manipulace s břemeny v dopravě a pečovatelských službách. Dále se projednávají zprávy z pracovních skupin, vyhodnocení systémů národních inspekcí práce a navrhování kandidátů pro hodnocení národních inspekcí práce – podrobný obsah zasedání je součástí cestovních zpráv umístěných na intranetu.

Národní inspektorát členského státu EU předkládá Výboru SLIC roční zprávu o své činnosti. SÚIP zaslal svou zprávu v angličtině 13. 6. 2007.

SLIC připravil návrh své roční zprávy, ke které se měl vyjádřit každý členský stát. Dne 30. 8. 2007 SÚIP odeslal svou odpověď, která byla bez připomínek vůči tomuto návrhu.

Pracovní skupiny Výboru SLIC

Pracovní skupiny jsou sestavovány na základě potřeb Výboru SLIC. V roce 2007 SÚIP působil a nadále působí v těchto pracovních skupinách a v tomto obsazení:

- ENFORCEMENT (Prosazování): Ing. Jaromír Elbel - OIP 4.00
- CHEMEX (zabývá se prosazováním nařízení REACH = Nařízení Evropského parlamentu a Rady o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek): Ing. Milan Řeháček – OIP 8.00
- MACHEX (zabývá se strojním zařízením): Ing. Milan Jankovič – OIP 10.00
- MANUAL HANDLING OF LOADS CAMPAIGN 2007 (Kampaň 2007 na ruční manipulaci s břemeny – tato skupina se zabývala přípravou a zrealizováním kampaně): Ing. Petr Osička OIP 10.00

Členové pracovních skupin se alespoň jednou za rok účastní jednání své pracovní skupiny.

CIRCA – Knowledge Sharing Site

CIRCA je informační systém Výboru SLIC, který slouží pro vyhledání příslušných informací, které se týkají plenárních zasedání SLIC, pracovních skupin, a jiných informací. Knowledge Sharing Site (sdílení informací/znalostí/zkušeností) je speciální místo v informačním systému CIRCA, kam členské státy zasílají své dotazy, jak řeší daný problém v dané oblasti BOZP jiný členský stát EU. Členské státy pak zasílají zpět své odpovědi. V každém členském státě byl jmenován národní koordinátor pro řízení těchto informací. SÚIP jmenoval v roce 2007 jako národního koordinátora Ing. Kateřinu Poláškovou, B.B.S., Ing. Jaromír Elbel zůstává náhradním národním koordinátorem.

8.2.3. Účast na jednáních v zahraničí

Pracovní skupina pro implementaci směrnice č. 96/71/ES o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb

- 19. 4. 2007 – Brusel (Belgie): Ing. Jana Bělíková se zúčastnila jednání za účelem diskuse k návrhu zprávy Komise o situaci v členských státech při naplňování výše uvedené směrnice k vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb v aspektech zahrnutých ve sdělení Komise z dubna 2006.
- 10. 7. 2007 – Haag (Nizozemí): Ing. Jana Bělíková se zúčastnila jednání za účelem setkání delegací ČR a Nizozemí k dohodě o spolupráci týkající se výměny informací a přeshraniční spolupráce při vysílání pracovníků.
- 19. 10. 2007 – Brusel (Belgie): Ing. Jana Bělíková, Mgr. Lucie Schreierová se zúčastnily dalšího jednání expertní skupiny k vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb.

8.2.4. Účast na mezinárodních konferencích

- 16. - 20. 4. 2007 – Toronto (Kanada): Mezinárodní konference Mezinárodní asociace inspekce práce – IALI (ČR je členem této asociace) a Mezinárodní konference Asociace pracovních úrazů – IAPA: Mgr. Ing. Rudolf Hahn, Ing. Kateřina Polášková
- Červen – Ostrava: Mezinárodní konference BOZP 2007 organizovaná VŠB Ostrava k problematice ruční manipulace s materiálem – účast 3 zaměstnanci OIP 5.
- 23. – 25. 10. 2007 – Starý Smokovec (Slovensko): XX. Mezinárodní konference – Nové trendy v oblasti BOZP: Mgr. Ing. Rudolf Hahn, Ing. Jaromír Elbel
- 21. – 23. 11. 2007 – Praha: Mezinárodní konference o bezpečnosti a zdraví při práci v malých a středních podnicích: Mgr. Ing. Rudolf Hahn, Ing. Michal Ronin, Ing. Vladimír Toman, Ing. Michal Kleinhampl, Ing. Jaroslav Nečas, Ing. Miroslav Duchek, Ing. Jaromír Elbel,
- 5. – 6. 12. 2007 – Ženeva (Švýcarsko): Jednání expertů týkající se obchodování s lidmi – Bc. Jana Hladíková – OIP 8.00

8.2.5. Akce organizované z úrovně OIP

- OIP 6.00 zahájil příhraniční spolupráci s Německem s cílem sjednotit předpisy pro výkon inspekční činnosti v souvislosti s působením pobočky firmy Heidolph Elektro GmbH & Co. KG na území Plzeňského kraje a Karlovarského kraje;
- OIP 7.00 pokračoval ve spolupráci s družební organizací v Malmö - Švédsko;
- OIP 9.00 vyslal dva zaměstnance na akci pořádanou Inspektorátem práce ve Vídni, zaměřenou na seznámení s předpisy upravujícími problematiku práce a dob odpočinku profesionálních řidičů v Rakousku;
- OIP 10.00 ve spolupráci se SÚIP uskutečnil setkání inspektorů regionálního inspektorátu práce v Opole a OIP 10.00 s výměnou zkušeností obou zemí při inspekčních práce.

8.3. Mezinárodní spolupráce na úrovni oblastních inspektorátů práce

OIP 3.00 (Praha 6):

Neměl žádnou mezinárodní spolupráci. Určení pracovníci inspektorátu spolupracovali na twinningovém projektu CZ/2005/IB/SO/02 – Posílení správy inspekce práce, který byl veden týmem pracovníků Slovenské republiky.

OIP 4.00 (Praha 10):

- V roce 2007 pokračovala účast na mezinárodních projektech zahájených v roce 2006.
- Inspektorát navštívil ředitel inspektorátu práce v Košicích za účelem navázání užších kontaktů v rámci spolupráce při zajišťování kontroly odpovídajících pracovních podmínek slovenských zaměstnanců, kteří pracují ve Středočeském kraji bez ohledu na formu právního vztahu (agenturní zaměstnávání, vyslaní zaměstnanci, zaměstnanci českých podnikajících osob, vč. případného nelegálního zaměstnávání).
- V rámci každodenní činnosti probíhají konzultace se slovenskými inspektoráty v případech hlášení úrazů zaměstnanců ze Slovenska. Na plenárním zasedání SLIC v Lisabonu byl Ing. Elbel zařazen do pracovní skupiny Ad Hoc pro hodnocení inspekce práce v Dánsku (Mise se uskuteční v květnu 2008).
- Do 15. 8. 2007 probíhaly ve spolupráci se Slovenskem činnosti v rámci projektu TW CZ/2005/IB/SO/02 financovaného EU. Projekt byl zaměřen na vytvoření systému celoživotního vzdělávání zaměstnanců orgánů inspekce práce. Prací na projektu se za OIP 4 účastnili Ing. Škvor a Ing. Šobora, jako členové pracovních skupin, a Ing. Elbel jako vedoucí projektu za ČR. Projekt byl v roce 2007 dvakrát hodnocen nezávislou auditorskou firmou WM Enterprise Consultants Birmingham, United Kingdom (Velká Británie). Bylo konstatováno, že byly naplněny stanovené cíle a v obou případech byly dílčí i konečné výsledky projektu ve všech pěti ukazatelích hodnoceny, jediné ze všech 11 projektů současné hodnocených v ČR jako excelentní. Projekt byl ukončen 15. 11. 2007 na základě oznámení MF ČR, CFCU o splnění všech ukazatelů a ukončení financování.

OIP 5.00 (České Budějovice):

- Na OIP v Č. Budějovicích se uskutečnilo pracovní setkání zástupců inspekce práce ČR a Rakouska. Setkání se zúčastnili zástupci SÚIP Opava, OIP Č. Budějovice a ředitelé rakouských inspektorátů práce z Lince, Innsbrucku a Klagenfurtu. Cílem setkání byla

prezentace systému práce SÚIP a OIP a seznámení se systémem práce rakouských inspektorátů.

- Vedoucí inspektor se zúčastnil setkání jihočeských a hornorakouských zástupců pracovníků obchodu, organizovaného Regionální radou odborových svazů jihočeského kraje v rámci projektu „Přeshraniční sociální partnerství“. Zástupce OIP v diskuzi prezentoval činnost inspektorátu a výsledky činnosti.
- Ing. Božovský (vedoucí odboru inspekce BOZP) navštívil v rámci programu EK – Výměna inspektorů - Krajskou samosprávu Kolín n. Rýnem ve Spolkové německé republice. Cílem byla výměna zkušeností v oblasti BOZP zaměřená zejména na stavebnictví, koordinátora na stavbách a péči o VTZ ve stavebnictví – viz cestovní zpráva. Získané poznatky jsou přínosem k řešení problematiky BOZP v ČR.

OIP 6.00 (Plzeň):

V roce 2007 nedošlo k žádné akci v oblasti mezinárodní spolupráce.

OIP 7.00 (Ústí nad Labem):

Nevyvíjel vlastní aktivity mezinárodní spolupráce. Dosud však trvá výměna zkušeností a poznatků, zejména v oblasti shodných kampaní pořádaných EU s inspektorátem v Malmö. Inspektorát byl účinně zapojen v Twinningovém projektu „Posílení výkonu inspekce práce“.

OIP 8.00 (Hradec Králové):

Pokračoval ve spolupráci s německou úrazovou pojišťovnou MMBG Drážďany. Ke konci roku 2007 byla dohodnuta návštěva zástupců výše uvedené pojišťovny na počátek roku 2008 na inspektorátu v Hradci. Cílem návštěvy má být diskuse o brožurách určených k osvětě BOZP, zaměřených zejména na bezpečnost a ochranu zdraví na pracovišti u malých a rodinných podniků.

OIP 9.00 (Brno):

Setkání s rakouskými inspektory práce z úřadu Arbeitsinspektorat, Wien (Ing. Ulli Schöber a Ing. Wolfgang Zeiler). Setkání bylo zaměřeno na pracovní podmínky v obchodních řetězcích. Ke kontrole byla vybrána organizace Jednota Mikulov. Akce se uskutečnila za účelem prohloubení navázané spolupráce s rakouským orgánem inspekce práce.

OIP 10.00 (Ostrava):

4. 6. 2007 se Ing. Ladislav Baron zúčastnil státních zkoušek Technické univerzity v Košicích (Slovensko).

9. Závěr

Nutno konstatovat, že po letech, kdy se systém SÚIP potýkal s personálním obsazením kontrolní činnosti především v kompetencích pracovněprávní oblasti dle zákona o inspekci práce, se podařilo stabilizovat inspekci práce a vytvořit podmínky pro efektivní a cílenou kontrolní činnost v této oblasti. Především se to projevilo nárůstem počtu a výše sankcí, které korespondují s počty porušení a nedostatků zjištěných u kontrolovaných subjektů. Úkoly

vyplývající z působnosti zákona č. 251/2005 Sb. a stanovené Programem kontrolních akcí na rok 2007 se podařilo naplnit. Státnímu úřadu inspekce práce a jeho oblastním inspektorátům práce se podařilo vyrovnat se s počtem přicházejících podnětů z oblasti pracovněprávní. Snížil se i počet nespokojených podatelů, kteří pochopili především to, že inspekce práce má právo za porušování nebo nedodržování právních předpisů takové subjekty sankcionovat, ale nemůže přímo ovlivnit, zda budou naplněny požadavky podatelů. Sankce je prostředek represe, aby subjekt dodržoval povinnosti vyplývající z právních předpisů. Nemůže však přimět subjekt k plnění například doplateků mzdy a podobně. Tuto problematiku musí podatel vymáhat, pokud se nedohodne, výhradně soudní cestou.

Za pozitivní lze pokládat skutečnost, že sankční činnost SÚIP, která byla za r. 2005 6,5 mil. Kč a v roce 2006 se zvýšila na 17,5 mil. Kč dosáhla výše v roce 2007 více jak 52,8 mil. Kč.

Řada českých, ale i zahraničních firem se vědomě vyhýbá svým povinnostem s cílem získat nezasloužené ekonomické výhody z protiprávně ušetřených nákladů, a tak minimalizovat provozní náklady. Mnohdy především menší zaměstnavatelé svěřují péči o BOZP, ale i personální a další agendu, externím organizacím a dále se osobně o tuto problematiku nestarají a necítí již žádnou odpovědnost za případné nedostatky. Ze zjištěných nedostatků a přijímaných opatření vyplývá potřeba stále preventivní i sankční činnosti ve vztahu k zaměstnavatelům. Cílem je zlepšit řešení vznikajících nedostatků v oblasti BOZP a výrazně snížit porušování pracovněprávních předpisů, především ve vybraných sektorech průmyslu a služeb (obchod, doprava, stavebnictví aj.). Rovněž je nadále potřeba podporovat ty zaměstnavatele, kteří se zapojují do akcí vedoucích k zlepšování standardů jako je „Bezpečný podnik“ a „Podnik, který podporuje zdraví“, což vede ke snižování pracovní úrazovosti, nemocnosti a k celkovému zvyšování úrovně BOZP apod.

Úloha inspekce práce je velmi náročná, proto je i velice důležité stabilizovat postavení inspektorů a činnost samotného úřadu SÚIP, která by měla být dokončena v roce 2008 přesunem všech inspektorů a ekonomických činností jako posledních činností z Prahy do Opavy.

Současná doba neustále vyžaduje nároky na inspektory a jejich znalosti. Proto je velice důležité jejich trvalé vzdělávání v oblasti nově přijímaných předpisů, ale i dostatečná znalost stávajících právních předpisů. Tuto snahu by mělo podpořit vybudování vlastního školicího střediska v Opavě. Tím by byla snížena finanční náročnost a možnosti úřadu ve prospěch vzdělávání zaměstnanců inspekce práce. Náročnost práce inspektora klade důraz i na posilování charakterových a morálních vlastností a etiku inspektorů. Vedení SÚIP se v následujícím období výrazně zaměří na posílení důvěry veřejnosti v orgány inspekce práce. Jedním z cílů bude realizování takových pracovních postupů, které povedou k odstranění možného rizika v korupčním nebezpečí.

Cenné zkušenosti pro orgány inspekce práce jsou získávány výměnou zkušeností inspektorů mezi jednotlivými státy EU a intenzivní přeshraniční spoluprací s orgány inspekce práce sousedních zemí.

Závěrem nutno říci, že orgány inspekce práce plnily své úkoly v roce 2007 standardním a dostatečným způsobem. V současné době jsou již především OIP pro tuto působnost personálně, odborně a materiálně vybaveny.

Nepřetržitým tlakem a zdůrazňováním důležitosti a propagací dodržování bezpečnosti práce a pracovněprávních předpisů, hledáním nových způsobů a forem pro publicitu této problematiky, prohlubováním a obsahovým cíleným zaměřováním preventivní kontrolní činnosti ve spolupráci s dalšími subjekty, včetně odborových orgánů, se daří zlepšovat péči o zdraví zaměstnanců a vytvářet důstojné pracovní podmínky, které jim právem náleží.